

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva



Diplomová práce

**Právní formy obchodních společností na Taiwanu a
v České republice**

Dita KOMÁRKOVÁ

© 2011 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Dita Komárková

obor Veřejná správa a regionální rozvoj

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze
čl. 17 odst. 2 určuje tuto diplomovou práci.

Název práce: **Právní formy obchodních společností na
Taiwanu a v České republice**

Osnova diplomové práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Obchodní společnost a její formy
4. Unlimited Company a veřejná obchodní společnost
5. Limited Company a společnost s ručením omezeným
6. Unlimited Company with Limited Liability Shareholders a komanditní společnost
7. Company Limited by Shares a akciová společnost
8. Četnost výskytu jednotlivých forem obchodních společností v praxi
9. Závěr
10. Seznam použitých zdrojů
11. Přílohy

Rozsah hlavní textové části: 60 - 80 stran

Doporučené zdroje:

Dědič, J. a kol. Obchodní zákoník. Komentář. Díl II. Praha: Polygon, 2002. ISBN 80-7273-071-1

Bartošíková, M. a kol. Základy obchodního práva. 2. přeprac. A doplněné vydání. PRAHA: Prospektrum, 1998. ISBN: 80-7175-066-2

Boguszak, J., Čapek, J., Gerloch, A. Teorie práva. 2. přeprac. vydání. Praha: ASPI Publishing, 2004. ISBN 80-7357-030-0

Eliáš, K., Bartošíková, M., Pokorná, J. a kol. Kurs obchodního práva. Právnícké osoby jako podnikatelé. 5. vydání. Praha: C.H.Beck, 2005. ISBN 80-7179-391-4

Faldyna, F., Pokorná, J., Tomsa, M. a kol. Obchodní právo. Praha: ASPI, a.s., 2005. ISBN 80-86395-50-1

Pelikánová, I. a kol. Obchodní právo. I. díl. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010. ISBN: 978-80-7357-525-0

Pelikánová, I., Černá, S. a kol. Obchodní právo. Společnosti obchodního práva a družstva. II. Díl. Praha: ASPI, a.s., 2006. ISBN 80-7357-149-8

Štenglová, I., Plíva, S., Tomsa, M. a kol. Obchodní zákoník. Komentář. 12.vydání. Praha: C.H.Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-055-3

Švarc, Z. a kol. Základy obchodního práva. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. ISBN: 978-80-7380-144-1

Dakší literatura po dohodě s vedoucí práce.

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Jana Borská**

Termín odevzdání diplomové práce: duben 2011


.....
Vedoucí katedry




.....
Děkan

V Praze dne: 13. 10. 2010

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Právní formy obchodních společností na Taiwanu a v České republice" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala JUDr. Janě Borské, vedoucí diplomové práce, a Meng Jen Hsieh, Acerly International CO., Ltd., Taiwan, za poskytnutí podkladů k této diplomové práci.

Právní formy obchodních společností na Taiwanu a v České republice

Legal forms of companies in Taiwan and Czech Republic

Souhrn

Tato diplomová práce se zabývá srovnáním právních forem obchodních společností na Taiwanu a v České republice. Cílem diplomové práce je charakterizovat a vzájemně porovnat právní formy obchodních společností na Taiwanu a v České republice a snažit se vyvodit, který právní řád poskytuje lepší podmínky pro podnikání z hlediska právních forem obchodních společností.

Český právní řád zná šest forem obchodních společností. Čtyři z nich jsou vytvořeny českým zákonodárcem a jsou primárně upraveny v obchodním zákoníku, zbylé dvě formy přinesly do českého právního řádu evropské právní předpisy. Na Taiwanu existují čtyři právní formy obchodních společností. Jejich právní úpravu nalezneme v zákoně „Company Act“, který se zabývá pouze právní úpravou obchodních společností.

Jednotlivé právní formy obchodních společností na Taiwanu a v České republice se od sebe vzájemně výrazně neodlišují. Odlišnosti vyplývající z provedeného srovnání vycházejí zejména z celkového pojetí obchodních společností v daném právním řádu.

Summary

The master thesis is devoted to comparison of legal forms of companies in Taiwan and Czech Republic. The aim of the master thesis is to characterize and compare legal forms of companies in Taiwan and Czech Republic and then try to state which of these systems of law provides better conditions for business.

Czech law regulates six forms of companies. Four of them are created by Czech legislator and these forms of companies are regulated in Commercial Code. The remaining two forms of companies were implemented by European law. Four forms of companies exist in Taiwan. Taiwanese forms of companies are regulated in Company Act.

There aren't large differences among legal forms of companies in Taiwan and Czech Republic. Dissimilarities resulting from comparison are based on the overall concept of company law of each state.

Klíčová slova: Obchodní společnost
Odpovědnost
Podíl
Právní osoba
Právní formy obchodních společností
Řídit společnost
Společník
Vklad
Zakladatelská smlouva
Závazky společnosti

Keywords: Company
Liability
Share
Juristic person
Legal forms of companies
Conduct the business of a company
Shareholder
Capital
Articles of Incorporation
Obligations of a company

Obsah:

1. Úvod.....	8
2. Cíl práce a metodika.....	9
3. Obchodní společnost a její formy.....	10
4. Unlimited Company a veřejná obchodní společnost.....	17
4.1 Unlimited Company.....	17
4.2 Veřejná obchodní společnost a její srovnání s Unlimited Company.....	20
5. Limited Company a společnost s ručením omezeným.....	24
5.1 Limited Company.....	24
5.2 Společnost s ručením omezeným a její srovnání s Limited Company.....	26
6. Unlimited Company with Limited Liability Shareholders a komanditní společnost.....	33
6.1 Unlimited Company with Limited Liability Shareholders.....	33
6.2 Komanditní společnost a její srovnání s Unlimited Company with Limited Liability Shareholders.....	35
7. Company Limited by Shares a akciová společnost.....	39
7.1 Company Limited by Shares.....	39
7.1.1 Založení společnosti.....	39
7.1.2 Akcie společnosti.....	40
7.1.3 Valná hromada společnosti.....	41
7.1.4 Představenstvo společnosti.....	43
7.1.5 Dohlížitelé.....	44
7.1.6 Zrušení společnosti.....	45
7.2 Akciová společnost a její srovnání s Company Limited by Shares.....	45
7.2.1 Založení společnosti.....	46
7.2.2 Akcie společnosti.....	48
7.2.3 Valná hromada společnosti.....	50
7.2.4 Představenstvo společnosti.....	52
7.2.5 Dozorčí rada společnosti.....	53
8. Četnost výskytu jednotlivých forem obchodních společností v praxi.....	55
8.1 Četnost výskytu jednotlivých forem obchodních společností v praxi.....	55
8.2 Podnikání fyzických osob a podnikání obchodních společností.....	56
9. Závěr.....	58
10. Seznam použitých zdrojů.....	63
Seznam zkratk.....	66
Seznam tabulek.....	66

1. Úvod

The Republic of China (R.O.C.), v překladu Čínská republika (též Tchaj-wan a Taiwan, dále jen „Taiwan“), je *de facto* nezávislý demokratický stát. Jako nezávislý stát jej však uznává v důsledku systematického tlaku Čínské lidové republiky pouze několik států. Taiwan je republikou, v jehož čele stojí prezident.

Hospodářství Taiwanu je na velmi dobré úrovni. Celosvětová krize a užší vztahy Čínské lidové republiky a USA však postupně dopadají na taiwanský hospodářský růst. V minulosti bylo taiwanské hospodářství na daleko lepší úrovni než hospodářství samotné Čínské lidové republiky. Vývoj v posledních letech ukazuje, že Čínská lidová republika postupně dotahuje ekonomickou úroveň Taiwanu.

Zúčastnila jsem se studijního programu „Czech & Taiwan Study Program 2010“ pořádaného Provozně ekonomickou fakultou ČZU, díky kterému jsem měla možnost strávit určitou dobu na Taiwanu a získat tak nové poznatky a zkušenosti týkající se podnikání fyzických osob a obchodních společností na Taiwanu. Svoji nově nabytou zkušenost bych ráda zhodnotila ve své diplomové práci. Jelikož podnikání prostřednictvím obchodních společností jsme studovali na Provozně ekonomické fakultě ČZU, chci se ve své práci věnovat podnikání v České republice a na Taiwanu.

Taiwan je zemí otevřenou pro zahraniční investory a jejich investice. Právě snaha Taiwanu přilákat do země nové investory a investice je dobrou příležitostí porovnat podnikání prostřednictvím obchodních společností na Taiwanu a v České republice, respektive právní úpravu forem obchodních společností na Taiwanu a v České republice, a zhodnotit, který z těchto států nabízí investorům lepší podmínky.

Provedené srovnání právních forem obchodních společností může posloužit také jako návod, popřípadě příručka budoucím potencionálním investorům z České republiky, kteří budou mít zájem o nabytí účasti v některé z již existujících forem obchodních společností na Taiwanu, či budou chtít podnikat na území Taiwanu a za tímto účelem založit obchodní společnost podle taiwanského právního řádu, anebo naváží obchodní kontakt s taiwanskou obchodní společností a tato diplomová práce jim poskytne přehlednou informaci o právní úpravě dané formy obchodní společnosti.

Poznatky uvedené v této diplomové práci mohou být fakticky využity českými podnikateli, proto chci danou práci nabídnout Hospodářské komoře ČR a Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR.

2. Cíl práce a metodika

Cílem diplomové práce je poskytnout přehled o podnikání prostřednictvím obchodních společností, respektive charakterizovat a vzájemně porovnat právní formy obchodních společností na Taiwanu a v České republice a snažit se uvést, který právní řád poskytuje lepší podmínky pro podnikání z hlediska právních forem obchodních společností. Mou snahou bude také vyjádření a zaujmutí vlastního názoru na danou věc a navrhnoutí možné právní úpravy *de lege ferenda*.

Jelikož dané téma diplomové práce je velice široké, zaměřím se na nástin a vzájemné porovnání základních znaků jednotlivých forem obchodních společností.

V počáteční kapitole se zaměřím na samotné vymezení pojmu obchodní společnost a základy její právní úpravy v České republice a na Taiwanu.

Několik následujících kapitol bude pojednávat o jedné formě obchodní společnosti na Taiwanu a jedné formě obchodní společnosti v České republice. Vždy půjde o formu české obchodní společnosti, která má k taiwanské formě obchodní společnosti nejbližší. Nejprve bude nastíněna v základních charakteristických znacích taiwanská obchodní společnost a posléze česká forma obchodní společnosti, která bude již prolnta se srovnávacím vymezením.

Součástí této diplomové práce nebude pouhé srovnání litery zákona, ale i využívání těchto forem obchodních společností v praxi. V této věci budu vycházet z dostupných statistických údajů.

V závěrečné kapitole se pokusím stručně shrnout problémy, zajímavosti či obecně záležitosti, které vplynuly z provedené komparace a které považuji za podstatné.

3. Obchodní společnost a její formy

Právní úprava obchodních společností je jednou ze základních okruhů upravených obchodním právem.

Obchodní právo je součástí soukromého práva, neboť upravuje vztahy mezi navzájem si rovnými účastníky obchodních vztahů, ale zároveň obsahuje i veřejnoprávní normy (například právní úpravu obchodního rejstříku). Nelze hovořit o obchodním právu jako o samostatném právním odvětví, jelikož nemá ucelenou a samostatnou povahu. Obchodní právo je součástí občanského práva a je právem zvláštním ve vztahu k občanskému právu, neboť občanské právo je obecným základem obchodního práva, na němž je obchodní právo postaveno jako soubor speciálních norem stanovících odlišnosti od občanskoprávní úpravy.¹

Obchodní právo je souborem právních norem upravující postavení obchodníků (podnikatelů) a vztahy, do nichž obchodníci (podnikatelé) vstupují, včetně vztahů, na jejichž druhé straně stojí neobchodníci (nepodnikatelé).² Funkcí obchodního práva je vedle ochrany slabší strany a dalších osob (například ochrana spotřebitelů) poskytnutí dispozitivního právního režimu vztahům, které si jejich účastníci z jakéhokoliv důvodu opomenou upravit. Základním právním předpisem je zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ObchZ“). K dalším pramenům obchodního práva patří například zvláštní právní předpisy doplňující obchodní zákoník (například zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon, zákon č. 191/1950 Sb., směnečný a šekový; zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev; a další), občanskoprávní předpisy, právo Evropských společenství, mezinárodní smlouvy apod.

Obchodní zákoník vymezuje svůj rozsah působnosti v ustanovení § 1 odst. 1. Podle tohoto ustanovení obchodní zákoník upravuje:

1. postavení podnikatelů,
2. obchodní závazkové vztahy a
3. jiné vztahy s podnikáním související (sem lze zařadit například právní úpravu hospodářské soutěže, obchodního rejstříku).

Obchodní zákoník se dělí do čtyř částí. První část obsahuje obecná ustanovení (vymezuje základní pojmy, upravuje podnikání zahraničních osob, obchodní rejstřík,

¹ PELIKÁNOVÁ, I. a kol. *Obchodní právo*, s. 26.

² PELIKÁNOVÁ, I. a kol. *Obchodní právo*, s. 22.

účetnictví podnikatelů, hospodářskou soutěž). V druhé části obchodního zákoníku jsou upraveny obchodní společnosti a družstva. Obchodní zákoník nejprve stanoví obecná pravidla platná pro všechny formy obchodních společností a posléze pojednává o jednotlivých formách obchodních společností. Obchodně-závazkovými vztahy se zabývá třetí část obchodního zákoníku. Čtvrtá část obsahuje ustanovení společná, přechodná a závěrečná. Ustanovení části první, druhé a čtvrté jsou dispozitivní, pokud ze zákonného ustanovení nevyplývá jinak. Dispozitivnost právní normy znamená, že účastníci právních vztahů mohou projevem své vůle určit obsah vzájemných oprávnění a povinností, a v případě, že tak neučiní, upravuje oprávnění a povinnosti právní norma.³ Ustanovení třetí části jsou taktéž dispozitivní s výjimkou ustanovení taxativně uvedených v § 263 ObchZ, která jsou kogentní, tzn., že se od těchto ustanovení projevem odchylné vůle subjektu právního vztahu nelze odchýlit.⁴

Obecné teoretické vymezení obchodní společnosti je velice obtížné, respektive nemožné. Je tomu zejména proto, že existuje mnoho právních řádů a různých forem obchodních společností. K obecným znakům obchodních společností patří:

- § soukromoprávní sdružení osob,
- § vznik na základě smlouvy,
- § výdělečný účel,
- § právní subjektivita (právní osoba),
- § uzavřený počet společníků (originální nabytí účasti nelze beze změny společenské smlouvy) a
- § společníci přinášejí vklad do společnosti a rozdělují si zisk společnosti.

Autorky Pelikánová a Černá se pokusily o vymezení pojmu obchodní společnosti a vymezují ji takto: „*Obchodní společnosti jsou soukromoprávními sdruženími osob vzniklými na základě smlouvy, jejichž účelem je podnikání, společníci poskytují do podnikání vklady a rozdělují si zisk, kterého dosáhli, popř. společně se podílejí na docílených úsporách.*“ Zároveň k této definici dodávají, že neplatí bezvýjimečně.⁵

Autor Eliáš přiznává, že podání obecné definice je velice obtížné, ne-li zcela nemožné. Přesto se snaží vymezit charakteristické znaky platné pro obchodní společnosti.

³ BOGUSZAK, J., ČAPEK, J., GERLOCH, A. *Teorie práva*, s. 89.

⁴ Blíže k charakteristice kogentních norem in BOGUSZAK, J., ČAPEK, J., GERLOCH, A. *Teorie práva*, s. 88.

⁵ PELIKÁNOVÁ, I., ČERNÁ, S. a kol. *Obchodní právo. Společnosti obchodního práva a družstva*, s. 44.

Podle jeho názoru je obchodní společnost sdružení (seskupení) osob spočívající na smluvním základě, založené a vzniklé k naplnění určitého účelu.⁶

Obchodní zákoník nedefinuje obchodní společnost, pouze v ustanovení § 56 odst. 1 ObchZ stanoví, že obchodní společnost je právnickou osobou založenou za účelem podnikání, nestanoví-li právo Evropských společenství nebo zákon jinak. V tomtéž ustanovení obchodní zákoník stanoví výjimku pro společnost s ručením omezeným a akciovou společnost, které mohou být založeny i za jiným účelem nežli za dosažením zisku, pokud to zvláštní právní předpis nezakazuje.

Obchodní společnost má postavení podnikatele podle ustanovení § 2 odst. 2 písm. a) ObchZ, neboť je jedním ze subjektů, kteří se povinně zapisují do obchodního rejstříku (§ 34 odst. 1 písm. a) ObchZ), tj. veřejného seznamu, do kterého se zapisují zákonem stanovené údaje o podnikatelích (§ 27 ObchZ). Obchodní zákoník považuje vzhledem k ustanovení § 2 odst. 2 písm. a) ObchZ a ve spojení s ustanovením § 34 odst. 1 písm. a) ObchZ za podnikatele všechny osoby zapsané do obchodního rejstříku bez ohledu na to, zda má jejich faktická činnost povahu podnikání či nikoliv. Rozhodující je zde tedy faktická stránka. Zatímco v případech ustanovení § 2 odst. 2 písm. b), c) a d) ObchZ obchodní zákoník již vyžaduje, aby daná osoba skutečně podnikala.⁷

Právní teorie dělí obchodní společnosti na osobní a kapitálové.⁸ Pro osobní společnosti je charakteristické, že staví na osobnosti společníka, na jeho schopnostech a znalostech. Členství je vázáno na individuální osoby, je nepřevoditelné a nedělitelné bez souhlasu ostatních společníků. Společníci se osobně účastní na podnikání společnosti. Vklad do společnosti není povinný, výše vloženého vkladu do společnosti není předepsána a neovlivňuje podíl na zisku ani podíl na rozhodování. Společníci ručí za závazky společnosti neomezeně, společně a nerozdílně (solidárně) celým svým majetkem. Osobní obchodní společnosti nezřizují jiné než statutární orgány. Oproti tomu kapitálové společnosti se vyznačují tím, že staví na kapitálu společníků. Základem společnosti je

⁶ ELIÁŠ, K., BARTOŠÍKOVÁ, M., POKORNÁ, J. a kol. *Kurs obchodního práva. Právnické osoby jako podnikatelé*, s. 5 – 7.

⁷ Ustanovení § 2 odst. 2 ObchZ: Podnikatelem podle tohoto zákona je:

- a) osoba zapsaná v obchodním rejstříku,
- b) osoba, která **podniká** na základě živnostenského oprávnění,
- c) osoba, která **podniká** na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů,
- d) osoba, která **provozuje** zemědělskou výrobu a je zapsána do evidence podle zvláštního předpisu.

⁸ PELIKÁNOVÁ, I., ČERNÁ, S. a kol. *Obchodní právo. Společnosti obchodního práva a družstva*, s. 48 – 49; BARTOŠÍKOVÁ, M. a kol. *Základy obchodního práva*, s. 51; ŠVARC, Z. a kol. *Základy obchodního práva*, s. 66.

stanovený základní kapitál, který je souhrnem peněžitých a nepeněžitých vkladů společníků vložených při založení společnosti. Pro kapitálové společnosti není podstatná osobnost společníka, jeho vlastnosti, schopnosti či znalosti. Společník se podílí na podnikání společnosti majetkově - vkladem, jehož minimální výše je předepsána zákonem. Členství ve společnosti je převoditelné bez souhlasu ostatních společníků. Společníci se neúčastní na řízení společnosti, řízení společnosti je svěřeno k tomu určeným orgánům společnosti. Posledním výrazným znakem je to, že společníci neručí za závazky společnosti za trvání společnosti vůbec nebo je jejich ručení omezeno (např. podle ustanovení § 106 odst. 2 ObchZ společníci společnosti s ručením omezeným ručí do výše souhrnu nesplacených částí vkladů všech společníků podle stavu zápisu v obchodním rejstříku). Kapitálové obchodní společnosti vytvářejí zpravidla vedle statutárních orgánů i další orgány, například valnou hromadu, dozorčí radu.

Jiní teoretici přidávají k těmto dvou skupinám ještě třetí skupinu a to smíšené obchodní společnosti, kam se řadí obchodní společnosti vyznačující se jak znaky osobních obchodních společností, tak i znaky kapitálových obchodních společností. Do této skupiny lze zařadit komanditní společnost a společnost s ručením omezeným.⁹ Například v komanditní společnosti někteří ze společníků (komplementáři) se osobně účastní na společnosti a ručí solidárně za závazky společnosti celým svým majetkem a jiní společníci (komanditisté), kteří se neúčastní na podnikání společnosti osobně, mají vkladovou povinnost a ručí za závazky společnosti do výše svého nesplaceného vkladu zapsaného v obchodním rejstříku.

⁹ ELIÁŠ, K., BARTOŠÍKOVÁ, M., POKORNÁ, J. a kol. *Kurs obchodního práva. Právnícké osoby jako podnikatelé*, s. 7 – 8.

Tabulka č. 1:

Srovnání charakteristických znaků osobní a kapitálové obchodní společnosti.

	Osobní společnosti	Kapitálové společnosti
Společníci	Důraz na osobnost společníka (jeho vlastnosti, schopnosti, zkušenosti a znalosti).	Podstatný je kapitál, který společník do společnosti přináší.
Členství	Vázáno na konkrétní osoby, je nepřevoditelné a nedělitelné bez souhlasu ostatních společníků.	Není vázáno na konkrétní osoby, je převoditelné bez souhlasu ostatních společníků.
Vklad	Výše není předepsána.	Minimální výše vkladu je stanovena zákonem.
Vedení společnosti	Osobní účast na vedení společnosti.	Bez osobní účasti na vedení společnosti, vedení společnosti je svěřeno orgánům společnosti.
Ručení společníků	Neomezené osobní ručení za závazky společnosti celým svým majetkem.	Společníci neručí osobně za závazky společnosti.
Příklad	Veřejná obchodní společnost, komanditní společnost s výhradami.	Akciová společnost, společnost s ručením omezeným s výhradami.

Mezi obchodní společnosti obchodní zákoník řadí veřejnou obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, akciovou společnost, evropskou společnost a evropské hospodářské zájmové sdružení (§ 56 ObchZ). Podle výše zmíněného rozlišování na osobní a kapitálové společnosti lze zařadit veřejnou obchodní společnost a komanditní společnost (s určitými výhradami) mezi osobní společnosti a akciovou společnost a společnost s ručením omezeným (také s určitými výhradami) mezi kapitálové společnosti.

Veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným a akciová společnost jsou formami obchodních společností prvotně upravené obchodním zákoníkem. Zatímco evropská společnost a evropské hospodářské zájmové sdružení jsou nadnárodními formami obchodních společností, které přineslo do českého

právního prostředí právo Evropského společenství. Evropské hospodářské zájmové sdružení je upraveno primárně v nařízení Rady (EHS) č. 2137/1985, o zřízení Evropského hospodářského zájmového sdružení (EHZS), prováděcím předpisem je zákon č. 360/2004 Sb., o Evropském hospodářském zájmovém sdružení. Evropská společnost je upravena v nařízení Rady (ES) č. 2157/2001, o statutu evropské společnosti (SE), prováděcím zákonem je zákon č. 627/2004 Sb., o evropské společnosti.

Právní úpravu obchodních společností platnou na území Taiwanu nalezneme v taiwanském zákoně přeloženém do angličtiny „Company Act“ (dále jen „CA“).¹⁰ Company Act se zabývá pouze právní úpravou obchodních společností. Právní úprava právnických osob a korporací obecně je upravená v Civil Code (dále jen „CC“).¹¹ V českém právním řádu samostatný právní předpis věnující se pouze obchodním společnostem neexistuje. Jak již jsem výše uvedla, právní úprava obchodních společností je obsažena v obchodním zákoníku, který vedle obchodních společností také dále upravuje postavení podnikatelů a obchodní závazkové vztahy. V současné době jsou zde reformní snahy o ucelenou kodifikaci soukromoprávních vztahů a odstranění dualismu závazkových vztahů. Se snahou o přijetí nového občanského zákoníku je spjat také záměr přijmout zákon, který se bude zabývat pouze úpravou obchodních společností. Návrh zákona o obchodních korporacích již existuje ve vládním návrhu. Je však otázkou, kdy a v jaké konkrétní podobě vstoupí tento návrh zákona v platnost.¹²

Company Act je rozčleněn do devíti kapitol. První kapitola se zabývá obecnými záležitostmi obchodních společností. Vymezuje pojem společnost, formy obchodních společností a další. Druhá až pátá kapitola podrobně popisují jednotlivé formy obchodních společností. Ustanovení šesté kapitoly pojednává o vzájemných vztazích mezi přidruženými společnostmi. Následující sedmá kapitola se zabývá popisem toho, co se rozumí pod pojmem zahraniční společnost a otázkám s tím souvisejících. V osmé kapitole jsou stanoveny požadavky na registraci obchodní společnosti a podmínky uznání společnosti. Závěrečnou kapitolu tvoří doplňková ustanovení.

¹⁰ S tímto zákonem se lze seznámit na oficiálních webových stránkách ministerstva spravedlnosti. *Law & Regulations Database of The Republic of China* [online]. c2010 [cit. 2010-10-31]. Company Act. Dostupné z WWW: <<http://law.moj.gov.tw/Eng/LawClass/LawAll.aspx?PCode=J0080001#>>.

¹¹ *Law & Regulations Database of The Republic of China* [online]. c2010 [cit. 2010-10-31]. Civil Code. Dostupné z WWW: <<http://law.moj.gov.tw/eng/LawClass/LawAll.aspx?PCode=B0000001>>.

¹² Jak s vládním návrhem nového občanského zákoníku, tak i s vládním návrhem zákona o obchodních korporacích se lze seznámit na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti ČR. *Občanský zákoník* [online]. c2010 [cit. 2010-10-31]. Nový občanský zákoník. Dostupné z WWW: <<http://obcanskyzakonik.justice.cz/cz/uvodni-stranka.html>>.

Podle ustanovení § 1 CA se společností rozumí společnost, která je právnickou osobou a je organizována a založena v souladu s tímto zákonem za účelem dosažení zisku. Company Act požaduje, aby společnost byla založena za účelem dosažení zisku, a to bez toho aniž by odkázala na případný jiný právní předpis, který může stanovit výjimku nebo sám tuto výjimku některé obchodní společnosti udělil, tak jak to činí obchodní zákoník (§ 56 odst. 1 ObchZ).

Taiwanský právní řád zná čtyři formy obchodních společností, a to:

- (1) Unlimited Company,
- (2) Limited Company,
- (3) Unlimited Company with Limited Liability Shareholders,
- (4) Company Limited by Shares.

Tyto formy obchodních společností jsou vyjmenovány a stručně vymezeny v první kapitole Company Act (§ 2 CA).

Unlimited Company je společnost, která má dva nebo více společníků, kteří neomezeně společně a nerozdílně odpovídají za závazky společnosti (§ 2 odst. 1 CA).

Podle ustanovení § 2 odst. 2 CA je *Limited Company* společností s jedním nebo více společníky, v níž každý společník odpovídá za společnost do výše částky svého vkladu vloženého do společnosti.

Třetí formou společnosti je *Unlimited Company with Limited Liability Shareholders*, což je společnost, v níž jeden nebo více společníků mají neomezenou odpovědnost a jeden nebo více společníků odpovědnost omezenou. Společníci s neomezenou odpovědností společně a nerozdílně odpovídají za závazky společnosti, zatímco společníci s omezenou odpovědností odpovídají za závazky společnosti jen do výše svého kapitálu vloženého do společnosti (§ 2 odst. 3 CA).

Company Limited by Shares je podle ustanovení § 2 odst. 4 CA společnost tvořená dvěma nebo více společníky anebo jedním společníkem, je-li jím vládní orgán nebo právnická osoba, a jejíž základní kapitál je rozdělen do akcií a každý společník odpovídá za společnost v částce rovnající se celkové hodnotě jím upsaných akcií.

4. Unlimited Company a veřejná obchodní společnost

4.1 Unlimited Company

Unlimited Company je společnost, která má dva a více společníků, z nichž alespoň jedna polovina má svůj domicil na území R.O.C. Tato právní forma obchodní společnosti je upravena v ustanovení § 40 až 97 CA.

Společníci na základě jednomyslné shody uzavřou zakládací smlouvu a opatří ji svým podpisem či razítkem. Company Act stanoví minimální náležitosti, které musí zakládací smlouva obsahovat (§ 41 CA). Jako příklad lze uvést jméno společnosti, předmět podnikání společnosti, výše základního kapitálu, výše vkladu vloženého každým ze společníků, procentuální výši nebo pravidla pro rozdělení zisku a ztráty mezi společníky a další. Jakákoli změna zakladatelské smlouvy musí být odsouhlasena všemi společníky.

Company Act umožňuje společníkům upravit si své vzájemné vztahy v zakládací smlouvě, nestanoví-li zákon jinak.

Společník může vložit do společnosti nejen vklad v peněžité formě, ale i ve formě dobrého jména, poskytnutí služeb nebo jiných práv. Jestliže je formou vkladu peněžitá pohledávka, která v době své dospělosti (splatnosti) není uspokojena, je společník povinen nahradit škodu nebo ztrátu v důsledku toho způsobenou. Pokud se společník rozhodne vložit vklad do společnosti v jiné formě než peněžité, musí být jeho forma, množství a hodnota vkladu přesně uvedena v zakládací smlouvě.

Nedohodnou-li se společníci v zakladatelské smlouvě jinak, je každý společník oprávněn řídit společnost, přičemž za své jednání v rámci řízení společnosti odpovídá. Je nutné, aby alespoň polovina společníků oprávněných k řízení společnosti měla domicil na území R.O.C. Jestliže řídí společnost několik společníků nebo všichni společníci, přijímají rozhodnutí na základě většinového hlasování. Každý ze společníků, který řídí obchodní společnost, může jednat samostatně v běžných záležitostech, avšak za předpokladu, že jiný společník, který taktéž řídí společnost, nemá proti jeho jednání žádné námitky. Vyskytnou-li se námitky společníka, je společník, vůči jehož postupu námitky vznikly, povinen zastavit další postup v dané věci. Společník nebo společníci pověřeni řízením společnosti zakladatelskou smlouvou nesmí rezignovat na tuto funkci bez udání důvodu a ostatní společníci jej nemohou přinutit bezdůvodně jít do důchodu.

Ti společníci, kteří se nepodílejí na řízení společnosti, mají právo kdykoliv požádat společníky pověřené řízením společnosti o poskytnutí informací o stavu společnosti a právo nechat prověřit jmění a dokumenty společnosti.

Společníci řídící společnost jsou povinni postupovat v souladu se zákony, nařízeními, stanovami a rozhodnutími společníků. Jestliže společník jedná v rozporu se zákony, nařízeními, zakladatelskou smlouvou či rozhodnutími společníků, odpovídá za škodu a ztrátu, kterou společnosti způsobil, a je povinen ji nahradit.

Společník, který řídí podnikání společnosti, se nesmí na vlastní účet nebo jménem jiného zabývat stejným předmětem podnikání jako má daná společnost.

Společníci přijímají rozhodnutí na základě většinového hlasování. Company Act vypočítává situace, o nichž musí rozhodnout všichni společníci. Je tomu tak například při rozhodování o změně zakladatelské smlouvy, o účasti společníka v jiné společnosti, v níž bude neomezeně odpovědným společníkem nebo partnerem v podnikatelském sdružení osob („partnership“), o převodu vkladu společníka na jinou osobu.

Ve vztahu k třetím osobám zakladatelská smlouva může určit jednoho nebo více společníků oprávněných zastupovat společnost navenek. Jestliže tak zakladatelská smlouva nestanoví, je oprávněn k zastupování společnosti každý její společník. Společník zmocněný k zastupování společnosti má jednatelské oprávnění ve všech záležitostech týkajících se podnikání společnosti. Jakékoliv omezení jednatelského oprávnění uložené společností nemůže být uplatněno vůči třetím osobám.

Osobě, která v jiných osobách vyvolává domněnku, že je společníkem, ačkoliv jím není, vznikají závazky vůči třetím osobám jednajícím v dobré víře, že tato osoba je společníkem společnosti.

Každý, kdo se stane společníkem společnosti, odpovídá za závazky společnosti vzniklé ještě před jeho vstupem do společnosti.

Společnost nesmí rozdělovat zisk mezi společníky do doby, než pokryje veškeré své ztráty. Jestliže jmění společnosti není dostatečné k pokrytí všech závazků společnosti, odpovídají za závazky solidárně všichni společníci.

V případě, že doba trvání společnosti není nijak specifikována v zakladatelské smlouvě a kromě toho, že pravidla vyjmutí podílů ze společnosti jsou upravena, může každý společník vyjmut svůj vklad ve společnosti po uzavření fiskálního (daňového) roku, za předpokladu, že svůj záměr písemně oznámí společnosti šest měsíců předem.

Společník smí po vzniku významného důvodu, jehož vznik mu není přičítán, vyjmout svůj podíl kdykoliv bez ohledu na to, zda byla či nebyla stanovena doba trvání společnosti v zakladatelské smlouvě.

Kromě možnosti uvedené v předchozím odstavci, může společník ukončit svoji účast ve společnosti také na základě dalších důvodů, a to: (1) vznik podmínky stanovené v zakladatelské smlouvě pro vyjmutí svého vkladu, (2) smrt, (3) bankrot, (4) soudním rozhodnutím o vzniku poručnictví („guardianship“) nebo asistentství („assistantship“), (5) vyloučení, a (6) exekucí na společníkův vklad.

Společník může být také vyloučen jednomyslnou shodou všech společníků pro: (1) neschopnost přispět vkladem, ke kterému se zavázal nebo pro opomenutí tak učinit ačkoliv k tomu byl opakovaně vyzván, (2) porušení podmínek pro vyjmutí vkladu, (3) nevhodné chování, které je na újmu společnosti, a (4) opomenutí obstatat důležité povinnosti společnosti. Ještě předtím než dojde k vyloučení společníka, musí být společník na porušení upozorněn.

Společník, jehož účast ve společnosti zanikla, odpovídá společně a nerozdílně a bez jakéhokoli omezení za závazky společnosti po dobu dvou let od ukončení jeho účasti ve společnosti.

Company Act vypočítává důvody, pro které lze společnost zrušit. Jsou jimi: (1) vznik podmínek pro zrušení společnosti stanovených v zakladatelské smlouvě, (2) dosažení nebo nemožnost dosažení účelu, pro který byla společnost založena, (3) jednomyslná dohoda všech společníků, (4) pokles počtu společníků pod zákonem stanovené minimum, (5) spojení či fúze s jinou společností, (6) bankrot, nebo (7) soudní rozhodnutí o zrušení společnosti. Pro 1. a 2. důvod zrušení společnosti Company Act dodává, pokud všichni nebo někteří společníci souhlasí s pokračováním podnikání společnosti, mohou pokračovat, a ti, kteří nesouhlasí, jsou považováni za ty, kteří jdou do důchodu. V případě 4. důvodu Company Act umožňuje další pokračování podnikání společnosti, pokud do společnosti vstoupí další společník a bude tak dosaženo zákonného limitu.

4.2 Veřejná obchodní společnost a její srovnání s Unlimited Company

Z předešlého výtahu, který jsem na základě vlastního uvážení učinila, vyplývá, že Unlimited Company se svojí právní úpravou blíží právní formě veřejné obchodní společnosti (dále případně jen „v.o.s.“).

Veřejná obchodní společnost je v našem právním řádu právně upravena v obchodním zákoníku v ustanovení § 76 až § 92 ObchZ. Obchodní zákoník definuje veřejnou obchodní společnost jako společnost, ve které alespoň dvě osoby podnikají pod společnou firmou a ručí za závazky společnosti společně a nerozdílně celým svým majetkem. I Unlimited Company musí mít nejméně dva společníky a horní hranice počtu společníků nemá zákonné omezení.

Společníci v.o.s. ručí za závazky společnosti společně a nerozdílně celým svým majetkem, tzn., že jim ze zákona vzniká akcesorický závazek, podle něhož jsou společníci povinni splnit závazky společnosti, jestliže je není schopna splnit sama společnost. Company Act obecně (platné pro všechny formy obchodních společností) nezakotvuje ručební povinnost společníků, ale zakládá odpovědnost společníků za závazky společnosti.

Přistoupí-li do společnosti nový společník, ručí i za závazky společnosti vzniklé před jeho přistoupením. Obdobné ustanovení má i Company Act, který však, jak již jsem uvedla v předchozím odstavci, zakládá odpovědnost nově příchozího společníka za závazky společnosti, které vznikly před jeho účastí ve společnosti. Pokud dojde k zániku účasti společníka za trvání společnosti (např. vystoupí-li ze společnosti), ručí jen za závazky, které vznikly před zánikem jeho účasti. V porovnání s Company Act, Company Act poskytuje větší ochranu věřitelům společnosti ustanovením, podle něhož společník neomezeně a solidárně odpovídá za závazky společnosti po dobu dvou let od vyjmutí svého podílu ze společnosti (§ 70 CA).

Společníkem veřejné obchodní společnosti při splnění zákonných požadavků smí být jak fyzická osoba, tak i právnická osoba (§ 76 ObchZ). Tatáž fyzická či právnická osoba však může být společníkem s neomezeným ručením pouze v jedné společnosti (56 odst. 4 ObchZ). Z toho vyplývá, že společník v.o.s., ať už fyzická osoba nebo právnická osoba, nesmí být společníkem v jiné veřejné obchodní společnosti nebo komplementářem v komanditní společnosti. Company Act jednak v obecných ustanoveních zakazuje společnosti být společníkem Unlimited Company (§ 13 CA) a v rámci ustanovení o

Unlimited Company podmiňuje účast společníka Unlimited Company v jiné společnosti, kde bude neomezeně odpovědným společníkem, souhlasem všech společníků (§ 54 CA).

Veřejná obchodní společnost je obchodní společností, u níž se povinně nevytváří základní kapitál (§ 58 odst. 2 ObchZ). Je tomu tak proto, že veřejná obchodní společnost je typickou osobní obchodní společností, pro které není charakteristické vytvářet základní kapitál, respektive společníci nemají vkladovou povinnost. Jedním z důvodů, proč není vyžadována tvorba základního kapitálu v osobních obchodních společnostech, je právně zakotvená ručební povinnost společníků za závazky společnosti celým svým majetkem. Třetí osoby (věřitelé) mají možnost se obrátit na společníky v případě, že společnost neuspokojí jejich pohledávky. Z tohoto pohledu lze říci, že základní kapitál u osobních obchodních společností postrádá na významu. Někteří autoři v tomto smyslu hovoří o „nadbytečnosti“ institutu základního kapitálu.¹³ Ani Company Act neukládá Unlimited Company povinné vytváření základní kapitálu.

Společníci Unlimited Company mohou vložit svůj vklad do společnosti jednak v peněžité formě a jednak ve formě dobrého jména, služeb a jiných práv. Obchodní zákoník je v tomto ohledu přísnější, neboť u nepeněžité formy vkladu vyžaduje, aby šlo o majetek, jehož hospodářská hodnota je zjistitelná a který může společnost využít ve vztahu k předmětu podnikání. Nepeněžitý vklad musí splňovat dvě podmínky a to jednak musí být vyčíslitelný a jednak využitelný ve vztahu k podnikání společnosti. Jako příklad nepeněžitého vkladu, jehož hospodářská hodnota je zjistitelná a který je zároveň využitelný společností, lze uvést nemovitost, jejíž hodnotu lze vyčíslit v peněžitých jednotkách a do které může společnost umístit výrobní jednotku. Obchodní zákoník dále v ustanovení § 59 odst. 2 ObchZ výslovně zakazuje vklady spočívající v závazcích týkajících se provedení prací nebo poskytnutí služeb. Zákaz vkladu spočívající v provedení prací nebo poskytnutí služeb a podmínky kladené na nepeněžité vklady souvisí se základním kapitálem a snahou předcházet touto cestou zneužití a fiktivnímu vytváření základního kapitálu (blíže k základnímu kapitálu viz 5.2).¹⁴ Tyto a další požadavky kladené na vklad společníka jsou upraveny v obecných ustanoveních obchodního zákoníku a dopadají tedy na všechny právní formy obchodních společností.

¹³ ELIÁŠ, K., BARTOŠÍKOVÁ, M., POKORNÁ, J. a kol. *Kurs obchodního práva. Právnícké osoby jako podnikatelé*, s. 42.

¹⁴ PELIKÁNOVÁ, I., ČERNÁ, S. a kol. *Obchodní právo. Společnosti obchodního práva a družstva*, s. 74.

Obchodní zákoník přiznává právo k obchodnímu vedení společnosti všem společníkům. Společníci v.o.s. mohou ve společenské smlouvě pověřit jednoho nebo více společníků k obchodnímu vedení. Pověřený společník je povinen řídit se zásadami, které s ostatními společníky dohodl, a rozhodnutími společníků učiněných většinou hlasů. Tento pověřený společník je povinen na požádání informovat ostatní společníky o všech záležitostech společnosti. Shodnou úpravu má také Unlimited Company.

Ve vztahu k třetím osobám vystupuje statutární orgán, kterým jsou všichni společníci, nestanoví-li společenská smlouva, že statutárním orgánem jsou pouze někteří společníci nebo jeden společník. Omezení jednatelského oprávnění, které lze omezit jen ve společenské smlouvě, je vůči třetím osobám neúčinné. Obdobnou úpravu, jak jsem již popsala výše, má Unlimited Company.

Na rozdíl od přesně specifikovaných důvodů, pro které může společník Unlimited Company ukončit svoji účast ve společnosti, obchodní zákoník nestanoví žádné podmínky pro vystoupení ze společnosti, pouze požaduje zachovat zákonem stanovené minimum společníků společnosti. Dalším rozdílem souvisejícím s ukončením účasti společníka ve společnosti je to, že podle Company Act mohou ostatní společníci jednomyslnou shodou a za naplnění některého ze zákonných důvodů rozhodnout o vyloučení společníka, zatímco obchodní zákoník takovéto oprávnění společníkům nepřiznává, pouze umožňuje společnosti domáhat se u soudu vyloučení společníka, který závažným způsobem porušuje své povinnosti.

Z porovnání právních úprav je zřejmé, že obchodní zákoník klade mnohem větší důraz na sepjetí společnosti s jejími společníky. Obchodní zákoník v řadě případů zániku účasti společníka ve společnosti spojuje se zánikem samotné společnosti, např. se smrtí společníka, s výpovědí společníka, atd. (§ 88 ObchZ), zatímco Company Act umožňuje další pokračování společnosti. Company Act také připouští převod podílu společníka na společnost na jinou osobu, souhlasí-li všichni společníci. Tento postup podle obchodního zákoníku není možný.

Obchodní zákoník v rámci ustanovení o veřejné obchodní společnosti vypočítává důvody, pro které v případě, že nastanou, bude společnost zrušena. Tímto výčtem doplňuje případy uvedené v obecných ustanoveních o obchodních společnostech. Obchodní zákoník na rozdíl od Company Act obsahuje v rámci obecných ustanovení případy, pro které bude společnost zrušena, a dále případy, pro které bude společnost soudem prohlášena za

neplatnou. Company Act postrádá ustanovení o důvodech, pro které lze společnost zrušit v rámci obecných ustanovení o obchodních společnostech.

Obě tyto právní formy obchodních společností si jsou velmi podobné, v jejich právní úpravě není zásadnějšího rozdílu. Názornější představu podobných a v některých případech shodných prvků dokládá tabulka č. 2.

Tabulka č. 2:

Základní charakteristika Unlimited Company a veřejné obchodní společnosti.

	Unlimited Company	Veřejná obchodní společnost
Zakladatelé	2 a více	Alespoň 2
Minimální výše základního kapitálu	Není tvořen	Není zákonná povinnost jej vytvořit.
Forma vkladu	Peněžitá forma, dobré jméno, služby a jiná práva.	Peněžitý i nepeněžitý, zákaz provedení prací a poskytnutí služeb
Počet hlasů ke vkladu	Není vázán ke vkladu.	Není vázán ke vkladu, 1 společník = 1 hlas
Ručení/odpovědnost společníka za závazky společnosti	Neomezená solidární odpovědnost.	Ručí neomezeně a solidárně celým svým majetkem.
Předmět činnosti	Podnikání	Podnikání
Řízení společnosti	Všichni společníci, neurčí-li zakladatelská smlouva jinak.	Každý společník, nepověří-li spol. smlouva jednoho nebo více společníků.
Statutární orgán	Každý společník, nestanoví-li zakladatelská smlouva jinak.	Všichni společníci, nestanoví-li společenská smlouva jinak.
Zakladatelský dokument	Písemná zakladatelská smlouva	Písemná společenská smlouva s úředně ověřenými podpisy
Povinnost a výše rezerv	Není zákonná povinnost vytvoření	Není zákonná povinnost vytvoření

5. Limited Company a společnost s ručením omezeným

5.1 Limited Company

Limited Company je společností, která má jednoho či více společníků, společníci odpovídají za závazky společnosti omezeně do výše svého vkladu. Tato právní forma obchodní společnosti je upravena v ustanovení § 98 až 113 CA.

Společníkem Limited Company může být nejen fyzická osoba, ale také společnost (korporace). Podle ustanovení § 13 CA může společnost být společníkem s omezenou odpovědností v jiné společnosti za předpokladu, že její investice do dané společnosti nepřesáhne 40% vlastního splaceného kapitálu. Toto neplatí bezvýjimečně. Výjimka je stanovena pro společnost, jejímž předmětem podnikání je profesionální investování, dále pro společnost, v jejíž zakladatelské smlouvě je tato účast dovolena, a pro společnost, na jejíž valné hromadě společníci souhlasili s takovouto účastí. Forma rozhodování (jednomyslné či většinové) společníků o účasti dané společnosti v jiné společnosti se odvíjí od právní formy obchodní společnosti, která se uchází o účast v jiné společnosti. V případě Limited Company je nezbytný jednomyslný souhlas všech společníků s účastí v jiné společnosti.¹⁵

Stejně jako tomu je u Unlimited Company, tak i zde jsou společníci povinni sepsat zakladatelskou smlouvu za souhlasu všech společníků a podepsat jí. Company Act vyjmenovává nezbytné náležitosti zakladatelské smlouvy, ke kterým například patří název společnosti, rozsah podnikání společnosti, jména, sídla či bydliště společníků, souhrnný základní kapitál a vklady vložené každým ze společníků, procentuální poměr nebo pravidla pro rozdělení zisku a ztráty mezi společníky, a další (§ 101 CA).

Základní kapitál musí být celý splacen samotnými společníky, společníci jej nesmí splácet po částech a dále nesmí být navýšen z vnějších zdrojů.

Každý ze společníků má jeden hlas bez ohledu na výši svého vkladu, avšak zakladatelská smlouva společnosti může stanovit počet hlasů jednotlivých společníků s ohledem na poměr jejich vkladů k základnímu kapitálu.

Limited Company musí pořádit seznam společníků, v němž bude uvedena (1) výše vkladu každého společníka a sériové číslo podílového certifikátu, který mu byl vydán, (2)

¹⁵ Jak již jsem se zmínila výše u Unlimited Company, Company Act zakazuje společnosti být společníkem s neomezenou odpovědností v jiné společnosti a partnerem v podnikatelském sdružení osob („partnership“).

jméno nebo název, bydliště či sídlo každého společníka, a (3) datum splacení vkladu každého společníka. Podílový certifikát vydává společnost každému ze společníků poté, co vznikne (po její úspěšné registraci).

Společnost má alespoň jednoho, ale ne více jak tři jednatele („director“), kteří řídí podnikání společnosti a zároveň zastupují společnost navenek a kteří jsou vybráni ze společníků a byli schváleni nejméně dvoutřetinovou většinou všech společníků. Společník, který má zastávat funkci jednatele, musí splňovat zákonné požadavky na jeho osobu, např. musí mít plnou způsobilost k právním úkonům (§ 30 CA). Je-li více jednatelů, zakladatelská smlouva určí jednoho z nich předsedou, který je zároveň oprávněn zastupovat společnost navenek. V případě nepřítomnosti předsedy předseda sám určí, který z dalších jednatelů ho zastoupí v době jeho nepřítomnosti. Není-li žádný z nich určen, zvolí zástupce sami jednatele. Předseda jednatelů vedle toho, že zastupuje společnost navenek, vně společnosti předsedá valné hromadě společníků a schůzi jednatelů.

Jednatelům náleží řízení společnosti. Je-li více jednatelů, rozhodnutí o obchodním vedení činí na základě většinového hlasování. Každý jednatel jedná samostatně v běžných záležitostech, za předpokladu, že ostatní jednatele nemají žádné námitky. Vyskytne-li se námitka, je jednajícím jednatel povinen okamžitě ukončit jednání v dané záležitosti. Jednatelé jsou oprávněni jednat ve všech záležitostech vztahujících se k podnikání společnosti. Jakákoli jednatelská omezení jsou neúčinná vůči třetím osobám jednajícím v dobré víře.

Tam, kde se některý z jednatelů snaží jednat ve svůj či prospěch jiného a daná věc se týká stejného předmětu podnikání, jako je předmět podnikání společnosti, jejíž je jednatel, musí podat vysvětlení všem společníkům ohledně obsahu takového jednání a obdržet nejméně dvoutřetinový souhlas všech společníků s daným jednáním. Jednatel nesmí bez jednomyslného souhlasu ostatních společníků být neomezeně odpovědným společníkem v jiné společnosti nebo partnerem v podnikatelském sdružení osob („partnership“). Jednatel se dále nesmí na vlastní účet nebo jménem někoho jiného angažovat v předmětu podnikání, které je shodné s předmětem podnikání společnosti.

Jednatelé musí postupovat v souladu se zákony, nařízeními, stanovami a rozhodnutími společníků. Jedná-li s nimi v rozporu, odpovídá za škodu a ztrátu, kterou společnosti způsobil a je povinen ji nahradit.

Společníci, kteří se neúčastní na řízení společnosti, mohou zmocnit auditora ke kontrole stavu společnosti, jejího jmění a údajů obsažených v dokumentech společnosti.

Společník nemůže převést svůj podíl ve společnosti na jinou osobu či osoby bez souhlasu většiny společníků. Ti společníci, kteří nesouhlasí s převodem, mají přednostní právo k nabytí daného podílu. Jestliže nevyužijí svého přednostního práva, má se za to, že souhlasí s převodem podílu. Pro jednatele společnosti platí přísnější pravidlo, jednatele společnosti nesmí převést celý nebo část svého podílu na společnost na jinou osobu nebo osoby bez jednomyslného souhlasu ostatních společníků. Po převodu podílu musí dojít ke změně zakladatelské smlouvy ve vztahu k osobám společníků a jejich podílů na základním kapitálu společnosti.

Společnost může rozhodnout o rozdělení zisku mezi společníky jen tehdy, jsou-li pokryty (vypořádány) všechny ztráty, zaplacený daně a poplatky a 10% ze zisku bylo odvedeno do rezervního fondu. Z předchozí věty vyplývá, že Limited Company je povinna vytvořit rezervní fond a odvádět 10 % ze zisku do tohoto rezervního fondu do doby, než bude rezervní fond dosahovat výše zapsaného základního kapitálu. Zisk společnost rozdělí podle poměru vkladů všech společníků, pokud zakladatelská smlouva nemá jiného ujednání.

Ztrátu společnosti společníci pokrývají v rozsahu svých vkladů do základního kapitálu. Pro názornost, má-li společnost dluhy ve výši 20 milionů NT\$¹⁶ (dolarů), společník, který vložil vklad do společnosti ve výši 1 milionu NT\$, odpovídá za dluh ve výši právě 1 milionu NT\$.

V otázkách změny zakladatelské smlouvy, splynutí a sloučení společností, zrušení a likvidace společnosti odkazuje Company Act na přiměřené použití ustanovení o Unlimited Company.

5.2 Společnost s ručením omezeným a její srovnání s Limited Company

Na základě výše provedené stručné charakteristiky a v porovnání s jednotlivými právními formami upravenými obchodním zákoníkem, se domnívám, že Limited Company lze přirovnat ke společnosti s ručením omezeným (dále popř. „s.r.o.“). Limited Company a společnost s ručením omezeným mají řadu shodných znaků, nikoliv všechny. Z bližšího srovnání právních úprav je na první pohled zřejmé, že taiwanský zákon neklade tak

¹⁶ NT\$ je oficiální zkratkou pro měnu Taiwanu.

náročné požadavky jako obchodní zákoník v rámci ustanovení o společnosti s ručením omezeným.

Společnost s ručením omezeným je upravena v ustanovení § 105 – 153e ObchZ a je obchodním zákoníkem definována jako společnost, jejíž základní kapitál je tvořen vklady společníků a jejíž společníci ručí za závazky společnosti, dokud nebylo zapsáno splacení vkladů do obchodního rejstříku. Společnost s ručením omezeným smí mít jednoho až 50 společníků. Základní kapitál musí činit alespoň 200 000 Kč a je složen z vkladů jednotlivých společníků, kteří jsou povinni splatit svůj vklad ve lhůtě určené ve společenské smlouvě, nejdéle však do pěti let. Minimální výše vkladu je 20 000 Kč.

Zakladatelem společnosti s ručením omezeným může být fyzická i právnická osoba. Na rozdíl od Company Act, který mluví pouze o účasti společnosti ve společnosti, obchodní zákoník umožňuje účast ve společnosti obecně všem právnickým osobám.

Jak Limited Company, tak společnost s ručením omezeným, může existovat pouze s jedním společníkem. Rozdílem je však to, že Limited Company může mít neomezený počet společníků, zatímco společnost s ručením omezeným má stanoven zákonný limit 50 společníků. Důvodová zpráva k tomuto zákonnému omezení uvádí: „*Společnost s ručením omezeným je tedy přechodem od poměrně jednoduchých a transparentních osobních společností k složitému mechanismu ryze kapitálové společnosti - společnosti akciové. ...Podnikání ve formě společnosti s ručením omezeným je vhodné vzhledem k určitým osobním rysům zejména tam, kde počet společníků má být omezený a relativně uzavřený, a proto návrh předpokládá nejvýše 50 společníků. Při větším počtu společníků by muselo dojít k rozdělení společnosti či její přeměně na společnost akciovou.*“¹⁷ Chce-li společnost s ručením omezeným expandovat a rozšiřovat svoji členskou základnu, musí se přeměnit na akciovou společnost.

Společnost s jediným společníkem nemůže být jediným zakladatelem nebo jediným společníkem jiné společnosti s ručením omezeným. Obchodní zákoník zakazuje řetězení společností, které vede k vytváření nepřehledných společenstevních seskupení a je ke škodě věřitelů.¹⁸ Limited Company nesmí být neomezeně odpovědným společníkem v jiné společnosti, ale smí být omezeně odpovědným společníkem za splnění zákonných předpokladů. Může dojít tedy k situaci, kdy jednočlenná Limited Company bude jediným společníkem v jiné Limited Company. S ohledem na taiwanskou právní úpravu se

¹⁷ Důvodová zpráva k ustanovení § 105 až 112 ObchZ převzatá z právního systému LexGalaxy.

¹⁸ ŠTENGLOVÁ, I., PLÍVA, S., TOMSA, M. a kolektiv. *Obchodní zákoník. Komentář*, s. 341.

domnívám, že tím ochrana věřitelů nebude narušena, neboť Company Act v rámci ustanovení Limited Company jednak zakládá odpovědnost společníka za závazky společnosti do výše jeho vkladu a jednak stanoví podmínky, bez jejichž splnění společnost nesmí rozdělovat dosažený zisk. Jednou z podmínek je i pokrytí všech ztrát společnosti. Pro názornost, bude-li jednočlenná Limited Company jediným společníkem v jiné Limited Company, ponese odpovědnost za závazky společnosti do výše svého vkladu a to po celou dobu své účasti v dané společnosti, na rozdíl od české právní úpravy, kde by jednočlenná společnost, která by byla jediným společníkem v jiné společnosti, ručila za závazky společnosti jen do doby zápisu splacení svého vkladu do obchodního rejstříku.

Obchodní zákoník stanoví minimální výši základního kapitálu společnosti, Company Act obdobnou podmínku Limited Company neukládá. To se odráží i v minimální výši vkladu do základního kapitálu. Minimální výše vkladu, kterou musí společník s.r.o. vložit, je 20 000 Kč. V případě Limited Company žádný takový limit není. Pro obě společnosti platí, že základní kapitál je tvořen souhrnem všech vkladů společníků. Ačkoliv obchodní zákoník klade konkrétní požadavek na výši základního kapitálu a vkladu do společnosti, není již tak přísný co se týče splacení vkladu, neboť umožňuje splatit vklad ve lhůtě pěti let od vzniku společnosti.¹⁹ Zatímco vklad společníků Limited Company musí být podle Company Act splacen ještě před podáním žádosti o zapsání společnosti.²⁰

V kontinentálním právu se prosadila koncepce základního kapitálu, jehož jednou z funkcí je ochrana věřitelů. Zákonný požadavek na určitou výši základního kapitálu u kapitálových společností představuje určitou mírou garance, že společnost bude mít majetek ke splnění závazků věřitelů společnosti. Autor Eliáš k tomuto uvádí: „...*právní význam základního kapitálu vyplývá z požadavku chránit právní postavení třetích osob, které vstupují do vztahů s kapitálovými společnostmi, před rizikem plynoucím z toho, že tyto společnosti podnikají s vlastním majetkem, nemají osobně ručící společníky, jejich společníci dokonce mohou být zcela anonymní (akciová společnost). Společníci těchto společností nemají tudíž povinnost bezprostředně snášet nepříznivé výsledky podnikání společnosti a věřitelé nemají v jejich osobách náhradní subjekt, který je možno postihnout, pokud společnost neplní svoje závazky.*“²¹ Nedotknutelnost a vázanost základního kapitálu

¹⁹ To platí pro peněžitý vklad, nepeněžitý vklad musí být splacen před zápisem výše základního kapitálu do obchodního rejstříku. Blíže a podrobněji v ustanovení § 111 a § 59 odst. 2 ObchZ.

²⁰ Viz ustanovení § 100 a § 9 Company Act.

²¹ ELIÁŠ, K., BARTOŠÍKOVÁ, M., POKORNÁ, J. A KOL. *Kurs obchodního práva. Právnícké osoby jako podnikatelé*, s. 43.

však nedokáže zabránit ztrátě majetku společnosti. Po praktické stránce se ukázalo, že pro věřitele je rozhodující čistý obchodní majetek, nikoli základní kapitál zapsaný v obchodním rejstříku. Dnes jsou vidět tendence omezovat základní kapitál a klást větší důraz na způsob přerozdělování zisku společnosti. Tyto tendence si lze ukázat v návrhu zákona o obchodních korporacích, který jednak u společnosti s ručením omezeným již nestanoví nejnižší míru základního kapitálu a zakazuje rozdělovat zisk společnosti v případě, že společnost je v úpadku či vykazuje neuhrazené ztráty. Tyto nové tendence projevující se v evropských právních řádech jsou inspirovány anglosaským právním systémem. Company Act nezakotvuje minimální výši základního kapitálu ani minimální výši vkladu a stanoví přesná pravidla, při jejichž splnění lze rozdělit zisk mezi společníky (viz výše) a zakládá oprávnění příslušnému úřadu ověřovat existenci zapsaného základního kapitálu. Na tomto místě nemohu jasně říci, že v této věci je taiwanské obchodní právo inspirováno americkým právním řádem, neboť k tomu je třeba hlubší znalosti taiwanského obchodního práva. Nicméně právní úprava v Company Act tomu naznačuje.²²

Společníci s.r.o. ručí za závazky společnosti společně a nerozdílně do výše souhrnu nesplacených částí vkladů všech společníků podle stavu zápisu do obchodního rejstříku. Rozhodující je zde moment splacení posledního (zbývajících) vkladu a jeho zápis do obchodního rejstříku. Podle ustanovení Company Act společníci Limited Company odpovídají za závazky společnosti do výše svého vkladu. Z tohoto srovnání představuje větší ochranu věřitelů společnosti právní úprava Company Act, neboť společníci Limited Company odpovídají za závazky společnosti po celou dobu její existence, jejich odpovědnost není omezena dobou splacení vkladu, společníci stále odpovídají. Zatímco podle obchodního zákoníku společníci s.r.o. ze zákona ručí pouze do doby zápisu splacení všech vkladů do obchodního rejstříku.

Každý společník s.r.o. se může účastnit na společnosti pouze jedním vkladem. Company Act obdobné ustanovení nemá. Z jazykového výkladu právní úpravy Limited Company lze však dovodit, že i společník se v této právní formě může účastnit na společnosti pouze jedním vkladem.

Orgány společnosti s ručením omezeným jsou valná hromada, jednatele a dozorčí rada. Valná hromada je nejvyšším orgánem společnosti. K účasti na valné hromadě jsou

²² Zajímavý článek, který pojednává o kontinentálním a anglosaském pojetí základního kapitálu, napsala autorka Černá. Viz Černá, Stanislava. *Přehodnotí Evropa přístup k základnímu kapitálu?* Právní rozhledy, 2005, č. 22, s. 816 - 823.

oprávnění společníci, popř. jejich zástupci, valná hromada rozhoduje v zákonem stanovených záležitostech. Jednatelé jsou statutárním orgánem společnosti, zastupují společnost navenek a náleží jim obchodní vedení společnosti. Zřízení dozorčí rady není zákonnou povinností. Je-li zřízena, do její působnosti patří dohled nad činností jednatelů, nahlížení do obchodních a účetních knih a jiných dokumentů a podávání zpráv valné hromadě. Limited Company podobně předepsanou strukturu nemá. Company Act upravuje pouze institut jednatelů („director“).

Obě právní formy přiznávají jednatelům totožné pravomoci. Jednatelé zastupují společnost navenek a mají na starosti obchodní vedení společnosti. Existuje ale několik odlišných znaků. Obchodní zákoník nehovoří o postavení předsedy jednatelů jako zástupci společnosti navenek. Horní hranice počtu jednatelů společnosti není omezena. Společnost s ručením omezeným může mít jednoho a více jednatelů (§ 133 odst. 1 ObchZ). Funkci jednatele může zastávat i jiná fyzická osoba, nikoli pouze společník společnosti jako tomu je u Limited Company (§ 133 odst. 3 ObchZ).

Na rozdíl od jednatelů Limited Company, kteří se smí za předpokladu souhlasu ostatních společníků účastnit na podnikání jiné společnosti apod., jednatelé společnosti s ručením omezeným mají podle zákonného ustanovení výslovně stanovený zákaz konkurence. Společenská smlouva nebo stanovy mohou zákaz konkurence ještě zpřísnit.

Společnost s ručením omezeným stojí na pomezí mezi osobní a kapitálovou společností. V právní úpravě si lze všimnout řady prvků typických pro osobní společnosti. Jedním z prvků je i úprava převodu obchodního podílu společnosti. Obchodní zákoník omezuje převoditelnost obchodního podílu, a chrání tak společenstevní strukturu společnosti. Zároveň dává možnost společníkům k vlastní úpravě převoditelnosti obchodního podílu ve společenské smlouvě a přizpůsobení tak vlastním potřebám. Obchodní zákoník v ustanovení § 115 umožňuje převod obchodního podílu na jiného společníka se souhlasem valné hromady, nestanoví-li společenská smlouva jinak. Převést obchodní podíl na jinou osobu (nikoliv na společníka) lze jen tehdy, připouští-li to společenská smlouva. Company Act nečiní rozdíl mezi převodem na společníka a jinou osobu. K převodu podílu na společnost je potřeba vždy souhlasu většiny všech společníků. Pro jednatele společnosti zpřísňuje převod tím, že požaduje jednomyslný souhlas ostatních společníků. Jinou úpravu dohodnutou v zakladatelské smlouvě společníky nepřipouští. Z tohoto pohledu lze právní úpravu v obchodním zákoníku považovat za vstřícnější.

Tabulka č. 3:

Základní charakteristika Limited Company a společnosti s ručením omezeným.

	Limited Company	Společnost s ručením omezeným
Zakladatelé	1 a více	1 až 50
Minimální výše základního kapitálu	Nestanoveno	200 000 Kč
Forma vkladu	Peněžítá	Peněžítá a nepeněžítá
Min. výše vkladu	Nestanoveno	20 000 Kč
Počet hlasů ke vkladu	Každý společník má 1 hlas, neurčí-li zakladatelská smlouva jinak.	1 hlas na každých 1 000 Kč vkladu, nestanoví-li společenská smlouva jinak.
Ručení/odpovědnost společníka za závazky společnosti	Odpovídá za závazky společnosti do výše svého vkladu.	Solidární ručení do výše souhrnu nesplacených částí vkladů všech společníků podle stavu zápisu v obchodním rejstříku.
Předmět činnosti	Podnikání	Podnikání, lze založit i za jiným účelem.
Řízení společnosti a zastupování společnosti navenek	Jednatelé (directors), 1 až 3	Jednatelé, počet neomezen
Převod podílu	Souhlas většiny společníků	Na jiného společníka – souhlas valné hromady, nestanoví-li spol. smlouva jinak; na 3. osobu připouští-li to společenská smlouva.
Zakladatelský dokument	Zakladatelská smlouva	Společenská smlouva nebo zakladatelská listina ve formě notářského zápisu.
Povinnost a výše rezerv	Povinné vytvoření, 10% ze zisku	Povinné vytvoření, výše dle společenské smlouvy, min 10% ze zisku.

V uvedené tabulce lze pozorovat v určitých případech vyšší nároky kladené obchodním zákoníkem na společnost s ručením omezeným v porovnání s Limited Company. Jedná se zejména o otázky omezení počtu společníků společnosti, výše základního kapitálu a vkladu společníků.

6. Unlimited Company with Limited Liability Shareholders a komanditní společnost

6.1 Unlimited Company with Limited Liability Shareholders

Právní úprava této formy obchodní společnosti je v ustanovení § 114 až 127 CA. Company Act používá v rámci úpravy této formy obchodní společnosti odkazů a odkazuje na přiměřené použití právní úpravy Unlimited Company, nestanoví-li v dalších ustanoveních něco jiného.

Unlimited Company with Limited Liability Shareholders je společnost s jedním nebo více neomezeně odpovědnými společníky a jedním nebo více omezeně odpovědnými společníky. Společníci s neomezenou odpovědností odpovídají společně a nerozdílně za závazky společnosti, zatímco každý z omezeně odpovědných společníků odpovídá za závazky společnosti jen v rozsahu svého vkladu vloženého do společnosti.

Společníci Unlimited Company with Limited Liability Shareholders uzavírají zakladatelskou smlouvu, která vedle povinných náležitostí stanovených pro Unlimited Company musí obsahovat také vymezení rozsahu odpovědnosti jednotlivých společníků.

Company Act stanoví omezení v souvislosti s formou vkladu pro společníka s omezenou odpovědností. Společník s omezenou odpovědností nemůže vložit do společnosti vklad ve formě dobrého jména nebo poskytnutí služby.

Společník s omezenou odpovědností nemůže řídit podnikání společnosti ani zastupovat společnost navenek. Protože společníci s omezenou odpovědností, jak stanoví Company Act, neřídí společnost ani ji nezastupují navenek, a jelikož dále Company Act odkazuje na ustanovení o Unlimited Company, vyplývá z toho, že k řízení společnosti a k zastupování společnosti navenek jsou oprávněni společníci s neomezenou odpovědností.

Společník s omezenou odpovědností má právo na konci každého fiskálního roku prověřit účetní knihy a záznamy, aktuální stav obchodních transakcí a stav majetku společnosti. Je-li to nezbytně nutné, může soud na žádost společníků s omezenou odpovědností povolit těmto společníkům prověřit účetní knihy a záznamy, stav obchodních transakcí a stav majetku společnosti bez ohledu na účetní období.

Chce-li společník s omezenou odpovědností převést celý nebo část svého podílu na společnost na jinou osobu nebo osoby, musí mít souhlas většiny společníků s neomezenou odpovědností. Ti společníci, kteří nesouhlasí s převodem, mají přednostní právo k nabytí

daného podílu. Jestliže nevyužijí svého přednostního práva, má se za to, že s převodem podílu souhlasí. Po převodu podílu musí dojít ke změně zakladatelské smlouvy ve vztahu k osobám společníků a jejich podílů na základním kapitálu společnosti.

Společník s omezenou odpovědností může sám nebo jménem jiné osoby podnikat ve stejném oboru jako společnost, v níž je společníkem. Tento společník se může také stát společníkem s neomezenou odpovědností v jiné společnosti nebo partnerem v podnikatelském sdružení osob („partnership“). Company Act společníka s omezenou odpovědností v dalším podnikání a v účasti na jiné společnosti neomezuje.

Společník s omezenou odpovědností, který uvádí ostatní v domněnku, že je neomezeně odpovědným společníkem společnosti, je společníkem s neomezenou odpovědností ve vztahu ke třetím osobám jednajícím v dobré víře.

Společník s omezenou odpovědností nemůže vzít zpět svůj vklad vložený do společnosti z důvodu soudního rozhodnutí o začátku poručenství („guardianship“) nebo asistentství („assistantship“). Zemře-li společník s omezenou odpovědností, jeho vklad přechází na jeho právní nástupce. Společník s omezenou odpovědností smí vzít svůj vklad zpět, je-li k tomu dán závažný důvod, za který není osobně zodpovědný, se souhlasem většiny neomezeně odpovědných společníků nebo žádat soud o dovolení vzít svůj podíl zpět. Společník s omezenou odpovědností smí být vyloučen na základě jednomyslného souhlasu všech neomezeně odpovědných společníků, jestliže (1) nevloží svůj podíl do společnosti nebo (2) v důsledku nevhodného chování, které je na újmu zájmům společnosti.

Společnost bude zrušena po vyjmutí vkladů všech společníků s neomezenou odpovědností nebo vkladů všech společníků s omezenou odpovědností. Zbývající společníci smí na základě jednomyslného souhlasu pokračovat v podnikání společnosti, jestliže se spojí buď se společníkem s neomezenou odpovědností, nebo se společníkem s omezenou odpovědností. Vyjmou-li vklady všichni společníci s omezenou odpovědností, dva nebo více společníků s neomezenou odpovědností smí na základě jednomyslného souhlasu změnit právní formu společnosti na Unlimited Company.

6.2 Komanditní společnost a její srovnání s Unlimited Company with Limited Liability Shareholders

Již ze samotné úvodní charakteristiky Unlimited Company with Limited Liability Shareholders plyne podobnost s komanditní společností.

Komanditní společnost je společností, v níž jeden nebo více společníků ručí za závazky společnosti do výše svého nesplaceného vkladu zapsaného do obchodního rejstříku (komanditisté) a jeden nebo více společníků celým svým majetkem (komplementáři). Právní úprava komanditní společnosti je v ustanovení § 93 až § 104e ObchZ.

Obchodní zákoník stanoví požadavky na osobu komplementáře. Musí jít o osobu, která splňuje všeobecné podmínky provozování živnosti a u níž není dána překážka provozování živnosti podle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání. Company Act žádné požadavky na osobu společníka s neomezenou odpovědností neklade.

Pokud obchodní zákoník nestanoví v rámci právní úpravy komanditní společnosti něco jiného, platí, že na komanditní společnost se použijí přiměřeně ustanovení o veřejné obchodní společnosti a na právní postavení komanditistů ustanovení o společnosti s ručením omezeným. Company Act taktéž používá odkazů a odkazuje ve zbytku úpravy na Unlimited Company, tedy na právní úpravu právní formy společnosti, která má nejbližší k veřejné obchodní společnosti (viz 4.2). Nečiní ale diferenciaci v použití jiné právní úpravy na Unlimited Company with Limited Liability Shareholders a na společníka s omezenou odpovědností, jako to užívá obchodní zákoník.

K obchodnímu vedení společnosti jsou oprávněni pouze komplementáři. V ostatních záležitostech rozhodují komplementáři a komanditisté společně většinou hlasů, nestanoví-li společenská smlouva jinak. Jelikož se komanditista neúčastní na řízení činnosti společnosti, přiznává mu obchodní zákoník právo nahlížet do účetních knih a účetních dokladů společnosti a kontrolovat v nich obsažené údaje nebo k této činnosti zmocnit auditora. Dále má právo na vydání stejnopisu účetní závěrky a právo požadovat od komplementářů informace o všech záležitostech společnosti. V porovnání obchodního zákoníku s Company Act, se Company Act v rámci ustanovení o Unlimited Company with Limited Liability Shareholders nezmiňuje o tom, kdo je oprávněn k řízení činnosti společnosti, ale stanoví, že k řízení společnosti nejsou oprávněni společníci s omezenou

odpovědností. Z toho vyplývá, že k řízení obchodní činnosti společnosti jsou oprávněni společníci s neomezenou odpovědností, což se shoduje s českou právní úpravou.

Statutárním orgánem komanditní společnosti jsou komplementáři. Pokud není ve společenské smlouvě ujednáno jinak, je každý komplementář oprávněn jednat jménem společnosti samostatně. Unlimited Company with Limited Liability Shareholders zastupují taktéž společníci s neomezenou odpovědností. Společnost je oprávněn zastupovat každý neomezeně odpovědný společník, jestliže zakladatelská smlouva neurčí k zastupování společnosti jen jednoho nebo několik z nich.

Ani jedna právní úprava nepřiznává společníkům v případě české právní úpravy ručícím omezeně do výše svého vkladu a v případě taiwanské právní úpravy odpovídající za závazky společnosti do výše svého vkladu, právo na řízení společnosti ani právo na zastupování společnosti navenek. Tyto oprávnění jsou svěřeny do rukou neomezeně ručících společníků komanditní společnosti a společníků s neomezenou odpovědností Unlimited Company with Limited Liability Shareholders.

Komanditista ručí za závazky společnosti jen do výše svého nesplaceného vkladu zapsaného do obchodního rejstříku, ale v případě, že uzavřel smlouvy jménem společnosti bez zmocnění, ručí za závazky z těchto smluv ve stejném rozsahu jako komplementář, tzn. celým svým majetkem. Ze smluv takto uzavřených komanditistou je zavázána sama společnost. Smyslem tohoto ustanovení je ochrana třetích osob. Company Act také zakotvuje ochranu třetích osob, když stanoví, že společník s omezenou odpovědností, který uvádí ostatní v domnění, že je neomezeně odpovědným společníkem společnosti, je v důsledku toho společníkem s neomezenou odpovědností ve vztahu k těmto osobám jednajícím v dobré víře.

Komanditista je povinen vložit do základního kapitálu společnosti vklad ve výši a ve lhůtě stanovené společenskou smlouvou. Minimální výše vkladu je obchodním zákoníkem stanovena na 5 000 Kč a nejzazší lhůta splatnosti je bez zbytečného odkladu po vzniku společnosti. Company Act ohledně vkladu společníka s omezenou odpovědností stanoví pouze zákaz vkladu ve formě dobrého jména nebo poskytnutí služby. Jak již jsem uvedla, náš obchodní zákoník vklady ve formě provedení služeb nebo poskytnutí prací zakazuje (viz 4.2).

Company Act nemá ustanovení o rozdělení zisku a nesení ztráty. Tuto otázku ponechává na ujednání samotných společníků v zakladatelské smlouvě. V této otázce

obchodní zákoník zakotvuje dispozitivní úpravu, která se použije v případě, že si společníci neujednali ve společenské smlouvě něco jiného. Podle ustanovení obchodního zákoníku se zisk dělí na polovinu mezi společnost a komplementáře. Zisk připadající na společnost se dále dělí mezi komanditisty. Co se týče ztráty, ztrátu nesou komplementáři rovným dílem. Komanditisté se podílejí na úhradě ztráty jen tehdy, ukládá-li jim to společenská smlouva.

Na převod podílu komanditisty v komanditní společnosti se použije ustanovení o převodu obchodního podílu ve společnosti s ručením omezeným. Komanditista k převodu podílu na jiného komanditistu potřebuje souhlas ostatních společníků, nestanoví-li společenská smlouva jinak. Převést podíl na jinou osobu může komanditista jen tehdy, připouští-li to společenská smlouva. V případě Unlimited Company with Limited Liability Shareholders společník s omezenou odpovědností k převodu svého podílu musí mít souhlas od většiny neomezeně odpovědných společníků, nikoliv ostatních společníků (míněno všech ostatních společníků společnosti).

I podle právní úpravy obchodního zákoníku lze vyloučit komanditistu, ne ale na základě pouhého jednomyslného rozhodnutí společníků s neomezenou odpovědností a při splnění stanovených podmínek, jako je tomu u Unlimited Company with Limited Liability Shareholders, ale na základě soudního rozhodnutí (§ 93 odst. 4 a § 149 ObchZ).

Tabulka č. 4:

Základní charakteristika Unlimited Company with Limited Liability Shareholders a komanditní společnosti.

	Unlimited Company with Limited Liability Shareholders	Komanditní společnost
Zakladatelé	1 společník s neomezenou odpovědností a 1 společník s omezenou odpovědností	1 komplementář a 1 komanditista
Minimální výše základního kapitálu	Není stanovena.	5 000 Kč
Forma vkladu	Společník s omezenou odpovědností nesmí vložit vklad	Peněžitý i nepeněžitý

	ve formě dobrého jména a poskytnutí služby.	
Min. výše vkladu	Není stanovena.	5 000 Kč (komanditista)
Počet hlasů ke vkladu	Není vázáno na vklad.	Každý společník má 1 hlas (spol. sml. může stanovit jinak).
Ručení/odpovědnost společníka za závazky společnosti	Skupina společníků odpovídá neomezeně a solidárně a druhá skupina společníků do výše svého vloženého vkladu.	Komplementář celým svým majetkem, komanditista do výše svého nesplaceného vkladu zapsaného do OR.
Předmět činnosti	Podnikání	Podnikání
Řízení společnosti a zastupování společnosti navenek	Společníci s neomezenou odpovědností	Komplementáři
Převod podílu	Společník s omezenou odpovědností k převodu potřebu souhlas většiny společníků s neomezenou odpovědností.	Komanditisty; na jiného společníka – souhlas valné hromady, nestanoví-li spol. smlouva jinak; na 3. osobu, připouští-li to společenská smlouva.
Zakladatelský dokument	Zakladatelská smlouva	Společenská smlouva
Povinnost a výše rezerv	Není zákonná povinnost.	Není zákonná povinnost.

7. Company Limited by Shares a akciová společnost

7.1 Company Limited by Shares

Company Limited by Shares je společnost tvořená dvěma nebo více společníky anebo jedním společníkem, je-li jím vládní orgán nebo právnická osoba, a jejíž základní kapitál je rozdělen do akcií a každý společník odpovídá za společnost v částce rovnající se celkové hodnotě jím upsaných akcií.

Company Act upravuje tuto společnost v ustanovení § 128 až 369 CA.

7.1.1 Založení společnosti

Společnost může být založena jedním zakladatelem, je-li zakladatel právnickou osobou nebo vládním orgánem, jinak dvěma nebo více zakladateli. Právnická osoba jako zakladatel společnosti musí splňovat některý ze zákonem stanovených požadavků. Musí jít buď o společnost (korporaci), nebo právnickou osobu, která vkládá do zakládané společnosti určitou technologii nebo právo průmyslového vlastnictví, které sama vytvořila svojí činností, anebo právnickou osobu, jejíž předmět podnikání je rozpoznatelný a schválený příslušným orgánem. Je-li zakladatelem fyzická osoba, nesmí být tato osoba omezena nebo zbavena způsobilosti k právním úkonům.

Zakladatelé sepíší a svými podpisy nebo osobními razítky podepíší zakladatelskou smlouvu společnosti, která musí obsahovat (1) jméno společnosti, (2) strukturu společnosti, (3) celkovou částku podílů a hodnotu každého akciového certifikátu, (4) umístění společnosti, (5) počet členů představenstva a dohlížitelů, jejich funkční období, a (6) den zřízení zakladatelské smlouvy. Zakladatelé si nad tento zákonný rámec mohou dohodnout další ujednání.

Pokud zakladatelé upíší v rámci první emise všechny akcie, jsou povinni v plné výši splatit všechny akcie, které upsali, a zvolit členy představenstva a dohlážitely.

Jestliže zakladatelé neupsali všechny akcie v rámci první emise, zbývající akcie musí být upsány na základě veřejné nabídky. Ještě předtím, než zakladatelé veřejně nabídnou akcie k upsání, musí mít připravené a schválené příslušným úřadem zákonem stanovené dokumenty, jako například plán podnikání, prospekt a další.

Zájemci o akcie společnosti vyplňují upisovací listinu, v níž stanoví počet a částku akcií, které upisují. Upisovatelé jsou povinni zaplatit za upsané akcie podle upisovací listiny. Cena akcie nesmí být nižší než její jmenovitá hodnota.

Jakmile jsou upsány všechny akcie, mohou zakladatelé okamžitě žádat upisovatele o zaplacení upsaných akcií. Banky a pošty oprávněné k výběru plateb za upsané akcie mají povinnost vydat osvědčení o zaplacené částce, tato zaplacená částka je považována za peněžitý kapitál, který společnost obdržela. Jestliže upisovatelé jsou v prodlení se splacením, zakladatelé stanoví lhůtu, ne delší jak jeden měsíc, pro splnění jejich povinnosti a upozorní každého upisovatele, že v případě nesplnění jeho povinnosti v určené lhůtě jeho právo bude promlčeno. Nezaplatí-li upisovatel ani po učiněné výzvě, budou jím upsané akcie prodány. Zakladatelé mohou také žádat po upisovateli, který porušil svoji povinnost, náhradu ztráty a škody, která byla společnosti tímto jednáním způsobena.

Do dvou měsíců od splacení všech upsaných akcií musí zakladatelé svolat ustavující schůzi společnosti. Na ustavující schůzi zakladatelé seznámí akcionáře se zakladatelskou smlouvou společnosti, seznamem akcionářů, počtem vydaných akcií, atd. Dojde také k volbě členů představenstva a dohlížitelů.

Pokud při první emisi nebyly upsány všechny akcie, nebo byly upsány, ale nebyly splaceny, platí, že tyto akcie jsou upsány a splaceny zakladateli společnosti společně a nerozdílně.

7.1.2 Akcie společnosti

Základní kapitál společnosti je rozdělen do akcií, každá akcie má stejnou nominální hodnotu. Společnost může vydat speciální akcie. Jednotlivé druhy speciálních akcií musí být vymezeny v zakladatelské smlouvě společnosti. Zakladatelská smlouva musí upravit pořadí, výši nebo poměr dividend nebo bonusu připadajících na speciální akcie, pořadí, výši nebo poměr přebytku jmění společnosti, pořadí nebo omezení anebo zákaz hlasovacího práva spojeného se speciálními akciemi, a další záležitosti spojené s právy a povinnostmi souvisejícími se speciálními akciemi.

Kmenový kapitál společnosti může být vložen do společnosti akcionářem v jiné formě nežli peněžité. Company Act připouští vklad ve formě peněžitého úvěru, technického know-how nebo dobrého jména. V daném případě je však nezbytný předchozí souhlas představenstva.

Akcionář může mít ve vlastnictví jednu nebo více akcií. Jedna a tatáž akcie může být ve vlastnictví více osob. Spoluvlastníci musí určit jednoho z nich, který bude vykonávat práva akcionáře. Spoluvlastníci mají solidární odpovědnost za splacení akcie společnosti.

Společnost nemůže vydat akciový certifikát dříve, než je ukončena registrace společnosti nebo změna registrace učiněná v důsledku vydání nových akcií. Akciový certifikát musí obsahovat zákonem požadované údaje.

Zakladatelská smlouva společnosti nemůže zakázat nebo omezit postoupení nebo převod akcií společnosti. Akcie společnosti nemohou být platně postoupeny ani převedeny před registrací společnosti, o jejíž akcie se jedná. Pro zakladatele společnosti platí přísnější omezení při převodu nebo postoupení jejich akcií. Zakladatelé nesmí převést nebo postoupit své akcie po dobu jednoho roku od registrace společnosti. To neplatí, jestliže šlo o registraci v důsledku sloučení společností nebo rozdělení společnosti.

Company Act rozeznává, resp. upravuje dvě formy akcií (akciového certifikátu), a to jednak registrovaný akciový certifikát a dále akciový certifikát na doručitele. Majitel registrovaného akciového certifikátu musí postoupit svůj registrovaný akciový certifikát prostřednictvím indosamentu, na indosamentu uvede jméno a titul cesionáře. Akciový certifikát na doručitele je převeden jeho doručením.

Společnost smí vydat akciové certifikáty na doručitele, je-li tak stanoveno v zakladatelské smlouvě společnosti. Celkový počet akciových certifikátů na doručitele nesmí být větší než polovina všech vydaných akcií společností.

7.1.3 Valná hromada společnosti

Valná hromada je nejvyšším orgánem společnosti. Valná hromada může být řádná nebo mimořádná. Podle ustanovení Company Act se řádná valná hromada schází minimálně jednou do roka, nejpozději do šesti měsíců od ukončení fiskálního roku. Mimořádná valná hromada se schází tehdy, je-li to nutné. Valnou hromadu svolává člen představenstva, který zastupuje společnost navenek.

Oznámení o konání valné hromady je učiněno ve lhůtě a způsobem stanoveným zákonem. Lhůta i způsob se liší podle druhu akciového certifikátu, podle toho, zda jsou akcie veřejně nabízeny a podle toho, zda se jedná o řádnou nebo mimořádnou valnou hromadu. Důvod nebo předmět, pro který je valná hromada svolávána, musí být uveden

v osobním nebo veřejném oznámení. Oznámení může být učiněno i elektronickými prostředky, pokud je dán předchozí souhlas příjemce.

Společníci, kteří mají 1% nebo více procent akcií z celkového počtu akcií v oběhu, mohou podat návrh k projednání na řádné valné hromadě. Jeden nebo více společníků, kteří vlastní nejméně po dobu jednoho roku nejméně 3% akcií z celkového počtu akcií v oběhu, mohou požádat představenstvo o svolání mimořádné valné hromady.

Usnesení valné hromady je přijato většinou hlasů přítomných akcionářů, kteří představují více jak jednu polovinu všech akcionářů, nestanoví-li Company Act jinak. Pokud akcionáři neschválí většinou hlasů návrh usnesení, avšak reprezentují nejméně jednu třetinu všech akcií, je tento návrh usnesení považován za nezávazné usnesení, o kterém může být opět hlasováno do jednoho měsíce na valné hromadě. Pokud na následující valné hromadě je opět toto nezávazné usnesení schváleno většinou akcionářů, kteří vlastní alespoň jednu třetinu všech akcií, platí, že bylo přijato.

Akcionář může zmocnit zástupce k účasti na valné hromadě a k výkonu jeho práv. Rozsah zmocnění zástupce musí být vymezen v plné moci. Tatáž osoba může zastupovat na valné hromadě více akcionářů, jeho hlasovací právo za všechny zmocněnce nesmí ale přesáhnout 3% z celkového počtu akcií s hlasovacím právem. Pokud k tomu dojde, ta část, která přesahuje přes stanovenou hranici, nebude počítána při sčítání hlasů.

Akcionář smí mít pouze jednoho zástupce. Písemné zmocnění musí akcionář doručit společnosti nejméně 5 dní před konáním valné hromady. Rozhodne-li se akcionář účastnit se valné hromady osobně, musí podat oznámení o odvolání zmocnění zástupce společnosti nejméně jeden den před konáním valné hromady.

Akcionář může vykonat své hlasovací právo také písemně nebo prostřednictvím elektronické komunikace, pokud tato možnost je uvedena v oznámení o svolání valné hromady. Hlasuje-li akcionář některým z těchto způsobů, má se podle zákona za to, že hlasoval osobně a vzdal se práva na návrhy a změny obsahu původního návrhu usnesení.

Jestliže akcionář má osobní zájem na projednávané záležitosti na valné hromadě, nemůže v takovém případě své hlasovací právo vykonat a nemůže ani hlasovat za jiného akcionáře.

Na každou akcii připadá jeden hlas. Zákon stanoví případy, kdy hlasovací právo nelze vykonat (např. u akcií ve vlastnictví samotné společnosti).

Company Act vymezuje záležitosti, které musí být přijaty většinou přítomných akcionářů, kteří reprezentují nejméně dvě třetiny všech akcií v oběhu. Patří sem například převod celého nebo podstatné části podniku nebo jmění; uzavření, změna nebo ukončení smlouvy o nájmu podniku; apod.

Jestliže při svolání valné hromady nebo při přijímání usnesení valné hromady byl porušen zákon, nařízení nebo zakladatelská smlouva společnosti, má akcionář právo podat návrh na zrušení usnesení valné hromady do 30 dní od přijetí takového usnesení.

7.1.4 Představenstvo společnosti

Představenstvo společnosti má nejméně tři členy, členové představenstva jsou voleni na valné hromadě. Funkční období nesmí přesáhnout tři roky. Člen představenstva může být znovu zvolen do funkce a může být usnesením valného hromady kdykoliv zbaven funkce. Jestliže počet členů představenstva se sníží na jednu třetinu z celkového počtu členů představenstva, jsou povinni členové představenstva svolat mimořádnou valnou hromadu k naplnění volných míst. Jestliže nejsou zvoleni noví členové představenstva poté, co stávajícím členům představenstva vypršelo funkční období, zůstávají stávající členové představenstva ve funkci do té doby, než jsou zvoleni a ujmou se funkce noví členové představenstva. Příslušný státní orgán („the competent authority“) může společnosti nařídit volbu nových členů představenstva ve stanovené lhůtě.

Osoba, která byla zvolena členem představenstva, musí po svém zvolení příslušnému státnímu orgánu oznámit počet akcií a jejich hodnotu. Členem představenstva se nemůže stát ten akcionář, který vlastní více jak polovinu všech akcií společnosti, jde-li o společnost, jejíž akcie byly veřejně nabízeny. Company Act obsahuje podrobnou úpravu postupu volby členů představenstva.

Člen představenstva může být kdykoli zbaven své funkce usnesením valné hromady přijatým většinou přítomných akcionářů, kteří vlastní nejméně dvě třetiny všech akcií v oběhu společnosti. Jestliže nebyl k odvolání člena představenstva dán dobrý důvod, může daný člen představenstva podat žalobu vůči společnosti na náhradu veškeré škody, která mu daným odvoláním z funkce vznikla.

Každý člen představenstva se účastní schůze představenstva osobně. Zakladatelská smlouva společnosti může přiznat právo členům představenstva nechat se zastoupit jiným členem představenstva. Company Act pojednává o možnosti účastnit se schůze

představenstva prostřednictvím vizuální komunikační sítě. V takovém případě se má za to, že se člen představenstva účastnil schůze představenstva osobně. Company Act také připouští, aby se člen představenstva nechal zastoupit jinou osobou.

Řízení společnosti je vykonáváno na základě usnesení přijatého představenstvem s výjimkou záležitostí vykonávaných na základě usnesení valné hromady, je-li to stanoveno zákonem nebo zakladatelskou smlouvou.

Obecně platí, že usnesení členů představenstva je přijato většinou hlasů přítomných členů představenstva, jestliže se zasedání zúčastnila většina členů představenstva.

Představenstvo řídí společnost a jedná v souladu se zákony a jinými právními předpisy, zakladatelskou smlouvou a usneseními přijatými na valné hromadě. Pokud je usnesení představenstva v rozporu se zákonem, jiným právním předpisem, zakladatelskou smlouvou nebo usnesením valné hromady a byla-li takovýmto usnesením způsobena škoda nebo ztráta společnosti, jsou členové představenstva, kteří se podíleli na přijetí daného usnesení, odpovědní za škodu a ztrátu způsobenou společností.

Společnost může zřídit funkci „řídícího vedoucího“. Řídící vedoucí musí být nejméně tři a nejvíce jedna třetina z celkového počtu členů představenstva, jsou voleni z řad členů představenstva. Jestliže společnost nemá řídícího vedoucího, volí představenstvo ze svých členů předsedu představenstva. Předseda představenstva předsedá valné hromadě, schůzi představenstva, schůzi řídících vedoucích a zastupuje společnost navenek.

7.1.5 Dohlížitelé

Dohlížitelé jsou voleni z řad akcionářů na valné hromadě. Společnost, jejíž akcie jsou veřejně nabízeny, musí mít nejméně dva dohlížitele. Funkční období dohlížitelů nesmí přesáhnout tři roky, dohlížitelé mohou být znovu zvoleni do funkce. Dohlížitel nemůže být současně člen představenstva, vedoucí úředník („managerial officer“) nebo jiný zaměstnanec společnosti.

Dohlížitelé vykonávají dohled nad obchodními transakcemi společnosti a mohou kdykoliv prošetřit obchodní a finanční stav společnosti, prověřit účetní knihy a dokumenty, a žádat představenstvo nebo vedoucího zaměstnance („managerial personnel“) k vydání zprávy o tom.

Každý dohlížitel vykonává dohled samostatně.

7.1.6 Zrušení společnosti

Company Limited by Shares bude zrušena na základě některého z následujících důvodů:

- (1) vznik okolnosti uvedené v zakladatelské smlouvě společnosti,
- (2) dosažení či nedosažení účelu podnikání, pro který byla společnost založena,
- (3) přijetím usnesení valné hromady o zrušení společnosti,
- (4) pokud počet akcionářů klesne pod dva, s výjimkou případu je-li jedním společníkem vládní orgán nebo právnická osoba,
- (5) splynutím nebo sloučením s jinou společností,
- (6) rozdělením společnosti,
- (7) bankrot společnosti,
- (8) vyhlášením rozsudku o zrušení společnosti.

Vznikne-li okolnost uvedená ve stanovách (bod 1), smí společnost nadále pokračovat v podnikání, jestliže valná hromada rozhodne usnesením o změně stanov v daném bodě. Společnost může pokračovat v podnikání, pokud dojde ke zvýšení počtu akcionářů (bod 4).

Rozhodnutí o zrušení, splynutí, sloučení, nebo rozdělení společnosti bude přijato většinou hlasů akcionářů přítomných na valné hromadě, kteří reprezentují nejméně dvě třetiny celkového počtu akcií. Pokud se nedosáhne tohoto kritéria a jde o společnost, jejíž akcie byly veřejně nabízeny, usnesení valné hromady bude přijato dvěma třetinami hlasů přítomných akcionářů, kteří vlastní většinu akcií společnosti. Zakladatelská smlouva může stanovit pro přijetí usnesení o zrušení společnosti přísnější kritéria.

7.2 Akciová společnost a její srovnání s Company Limited by Shares

Akciová společnost je upravena v ustanovení § 154 až 220zc ObchZ. Obchodní zákoník vymezuje akciovou společnost jako společnost, jejíž kapitál je rozdělen na určitý počet akcií o určité jmenovité hodnotě. Společnost odpovídá za své závazky celým svým majetkem. Akcionář neručí za závazky společnosti.

Company Limited by Shares je také společností, jejíž základní kapitál je rozdělen do akcií, ale s tím rozdílem, že akcie společnosti mají stejnou nominální hodnotu. Jak akciová společnost, tak i Company Limited by Shares jsou společnostmi, jejichž výše základního kapitálu musí odpovídat součtu výše vkladů jednotlivých upisovatelů a současně i součtu jmenovitých hodnot všech akcií společnosti.

Obchodní zákoník v rámci vymezení pojmu akciová společnost také stanoví, že akcionář neručí za závazky společnosti (viz výše), a to ani do výše svého nesplaceného vkladu. Podle jazykového vyjádření akcionář Company Limited by Shares odpovídá za závazky společnosti v částce rovnající se celkové výši jím upsaných akcií.

Základní kapitál akciové společnosti a i Company Limited by Shares je rozdělen do akcií. Rozdíl je však v tom, že akcie akciové společnosti smí mít různou jmenovitou hodnotu na rozdíl od Company Limited by shares. Company Act nestanoví žádné požadavky na výši základního kapitálu, zatímco obchodní zákoník jako podmínku k založení společnosti stanoví splnění výše základního kapitálu, který se odvíjí od způsobu založení společnosti (založení simultánní nebo sukcesivní, viz dále).

Společníky (akcionáři) akciové společnosti mohou být osoby fyzické i právnické. Akciová společnost může být založena i k jinému účelu než jen k podnikání.

7.2.1 Založení společnosti

Zakladateli akciové společnosti mohou být jak fyzické osoby, tak právnické osoby. Společnost může být založena jedním zakladatelem, je-li jím právnická osoba, v ostatních případech nejméně dvěma zakladateli. V případě Company Limited by Shares ne každá právnická osoba může být zakladatelem. Taiwanský zákonodárce umožňuje založit tuto obchodní společnost jen určitým typům právnických osob.

Obchodní zákoník zakotvuje dva způsoby založení akciové společnosti a to simultánní a sukcesivní založení. Je-li akciová společnost založena pouze svými zakladateli, resp. upíší-li zakladatelé sami celý základní kapitál, jedná se o simultánní založení. V takovém případě se nekoná valná hromada a působnost valné hromady vykonávají sami zakladatelé. Rozhodnutí, která jsou činěna na ustavující valné hromadě, musí být obsažena v zakládací smlouvě. Při tomto způsobu založení akciové společnosti činí základní kapitál 2 000 000 Kč. Zakladatelé tudíž musí vložit vklady do společnosti v souhrnné minimální výši 2 000 000 Kč.

Jestliže zakladatelé upíší pouze část akcií a zbývající část nabídnou k upsání třetím osobám, jedná se o sukcesivní založení, tedy založení společnosti na základě veřejné nabídky. K upsání akcie dochází zápisem do listiny upisovatelů, kde si upisovatel zvolí počet, jmenovitou hodnotu, formu, podobu, popř. druh upisovaných akcií. Upisovací listina se nachází na místě určeném v příslušných dokumentech. Po splacení celého vkladu či jeho

části ještě před zápisem společnosti do obchodního rejstříku správce vkladu vydává upisovateli písemné potvrzení, které společnost upisovateli vymění za zatímní list nebo akcii(e) po zápisu společnosti do obchodního rejstříku. Obchodní zákoník nevyužívá na rozdíl od Company Limited by Shares jiných institucí (banky či pošty) ke splácení vkladů a vydávání písemných potvrzení. Akcie jsou upisovány v místě a době určené ve schváleném prospektu cenného papíru Českou národní bankou a vklady přijímá a spravuje v zakladatelské smlouvě určený správce, kterým je buď některý ze zakladatelů, nebo banka, ale vždy jde o konkrétní subjekt. Pro sukcesivní založení akciové společnosti vyžaduje obchodní zákoník základní kapitál alespoň ve výši 20 000 000 Kč.

Domnívám se, že obchodní zákoník se snáze vypořádává se situací, kdy upisovatel, ať už k tomu má různý důvod, nesplatí jím upsané akcie. Obchodní zákoník v ustanovení § 165 odst. 3 ukládá upisovateli povinnost splatit případné emisní ážio a alespoň 10% jmenovité hodnoty upsaných akcií v době a na účet u banky nebo spořitelního a úvěrového družstva, které jsou určeny zakladateli ve veřejné nabídce akcií. Pokud upisovatel tuto povinnost nesplní, je upsání neúčinné a zanikají mu práva a povinnosti z upsání akcií. Zatímco podle Company Act v případě prodlení upisovatele musí nejdříve zakladatelé vyzvat upisovatele ke splacení upsaných akcií, a nesplatí-li upisovatel upsané akcie ve lhůtě uvedené ve výzvě, teprve v této fázi mu zanikají práva a povinnosti z upsání akcií a zakladatelé smí akcie prodat.

Složitější postup má obchodní zákoník v případě upsání většího či menšího základního kapitálu, než je navržen v zakladatelské smlouvě. Nedosáhne-li hodnota upsaných akcií výše navrhovaného základního kapitálu, je upisování neúčinné, pokud akcie v chybějící výši nejsou do jednoho měsíce dodatečně upsány zakladateli nebo některým z nich. V případě upsání většího základního kapitálu nežli navrhovaného mohou zakladatelé další upisování odmítnout, pokud si neujednali v zakladatelské smlouvě něco jiného. Jestliže zakladatelé neodmítnou upsané akcie nad navrhovanou výši základního kapitálu, rozhodne o přijetí nebo odmítnutí ustavující valná hromada. Company Act řeší pouze situaci, při níž nejsou upsány všechny nabízené akcie nebo jsou nesplaceny upisovateli a zakládá solidární povinnost zakladatelům upsat a splatit tyto akcie (§ 148 CA).

K založení akciové společnosti na rozdíl od ostatních forem obchodních společností nepostačuje pouhé uzavření zakladatelské smlouvy (sepsání zakladatelské listiny, je-li

zakladatelem jedna právnická osoba). Akciová společnost je založena a proces jejího založení ukončen až přijetím předepsaných rozhodnutí, tj. rozhodnutí o založení společnosti, o schválení stanov a zvolení orgánů společnosti, na ustavující valné hromadě (§ 171 odst. 1 ObchZ). Při jednorázovém (simultánním) založení společnosti činí tyto rozhodnutí zakladatelé v zakladatelské smlouvě (§ 172 odst. 2 a 3 ObchZ).²³

Jak obchodní zákoník, tak i Company Act znají dva způsoby založení společnosti. Markantní rozdíl spočívá v základním kapitálu. Základní kapitál, resp. dosažení hodnoty základního kapitálu je jednou z podmínek založení společnosti. Company Act nestanoví minimální výši základního kapitálu společnosti a ponechává toto rozhodnutí na zakladatelích, avšak vyžaduje splacení vkladů v zásadě pouze v peněžité formě a v krátké časové době.

Každý akcionář je povinen vložit vklad do společnosti při jejím založení a při zvýšení základního kapitálu. Při jednorázovém založení mohou zakladatelé společnosti vložit svůj vklad do společnosti jak v peněžité, tak i nepeněžité formě. Splácí-li zakladatel emisní kurz akcií nepeněžitým vkladem, musí tento nepeněžitý vklad vyhovět obecným podmínkám uvedeným v ustanovení § 60 ObchZ a předmět nepeněžitého vkladu a způsob jeho splacení musí být uveden v zakladatelské smlouvě. Obchodní zákoník výslovně stanoví zákaz upisování akcií nepeněžitými vklady při založení společnosti na základě veřejné nabídky akcií. Company Act až na jednu výjimku nemá ustanovení o možnosti účastnit se na Company Limited by Shares nepeněžitými vklady. Jelikož Company Act nemá obecné ustanovení o přípustnosti peněžitých a nepeněžitých vkladů a vždy u jednotlivých forem obchodních společností stanoví, je-li přípustný nepeněžitý vklad, vyplývá z toho, že zakladatelé ani upisovatelé nejsou oprávněni účastnit se na společnosti nepeněžitým vkladem. Je zde jediná výše zmíněná výjimka. Company Act připouští vklad v nepeněžité formě, je-li v podobě technického know-how nebo dobrého jména a je-li dán předchozí souhlas představenstva ke konkrétnímu vkladu.

7.2.2 Akcie společnosti

Akcie je cenným papírem, s nímž jsou spojena práva akcionáře jako společníka podílet se podle zákona a stanov společnosti na jejím řízení, jejím zisku a na likvidačním zůstatku při zániku společnosti.

²³ ŠTENGLOVÁ, I., PLÍVA, S., TOMSA, M. a kolektiv. *Obchodní zákoník. Komentář*, s. 514.

Akcie může být v listinné nebo v zaknihované podobě a znít buď na jméno, nebo na majitele. Akcie mohou mít různou jmenovitou hodnotu. Společnost může vydat akcie o více druzích, ale ne jiné druhy akcií než ty, které upravuje zákon. Dále obchodní zákoník výslovně zakazuje vydat akcie, s nimiž je spojeno právo na určitý úrok bez ohledu na hospodářský výsledek společnosti. Obchodní zákoník rozlišuje dva druhy akcií a to kmenové akcie a prioritní akcie. Akcie, s nimiž nejsou spojena žádná zvláštní práva, se nazývají kmenové akcie. Prioritní akcie jsou akcie, s nimiž jsou spojena prioritní práva týkající se dividendy nebo podílu na likvidačním zůstatku. Možnost vydat prioritní akcie je limitována tím, že souhrn jejich jmenovitých hodnot nesmí překročit polovinu základního kapitálu společnosti. Company Act má obdobné ustanovení také, ale neváže se ke speciálním akciím, ale k akciovému certifikátu na doručitele. Company Act na rozdíl od obchodního zákoníku výslovně nestanoví, jaká práva mohou být se speciálními akciemi spojena a nechává tuto úpravu (rozhodnutí) na zakladatelích společnosti, přičemž stanoví, jaké otázky v souvislosti se speciálními akciemi musí být stanoveny v zakladatelské smlouvě (jedná se o otázky dividendy, přebytku jmění a hlasovacího práva).

Obchodní zákoník vyžaduje, aby s akciemi téhož druhu byla spojena stejná práva, nestanoví-li výjimku, a aby akciová společnost zacházela za stejných podmínek se všemi akcionáři stejně.

Akcie může znít na jméno nebo na majitele a může být v listinné nebo zaknihované podobě. Pokud společnost vydala akcie na jméno, vede seznam akcionářů. Práva spojená s akcií na jméno vykonává osoba uvedená v seznamu akcionářů. Společnost je povinna vést také seznam akcionářů zaknihovaných akcií, pokud stanovy neurčují, že seznam akcionářů je nahrazen evidencí zaknihovaných cenných papírů podle zvláštního právního předpisu, kterým je zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu (zkráceně „ZoPKT“).

V případě listinné akcie na majitele vykonává práva spojená s touto formou akcií ten, kdo ji předloží nebo ten, kdo prokáže písemným prohlášením osoby, která vykonává úschovu nebo uložení podle zvláštního právního předpisu, že akcie je pro něho uložena podle zvláštního právního předpisu, a jde-li o zaknihovanou akcii na majitele, ten kdo je veden v evidenci zaknihovaných cenných papírů.

Obchodní zákoník připouští omezení převoditelnosti akcií na jméno ve stanovách, nikoliv však vyloučení převoditelnosti. Stanovy společnosti mohou stanovit podmínky,

jejíchž splnění je nutné k platnému převodu akcií na jméno. Akcie na majitele jsou neomezeně převoditelné. Právní úprava převodu akcií je upravena v zákoně č. 519/1992 Sb., o cenných papírech (zkráceně „ZCP“) a v zákoně č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu.

Akcie může být společným majetkem více osob. V takovém případě se spolumajitelé musí dohodnout, kdo z nich bude vykonávat práva spojená s akcií, nebo musí určit společného zástupce.

7.2.3 Valná hromada společnosti

Valná hromada je nejvyšším orgánem společnosti. Akcionář se zúčastňuje valné hromady osobně nebo v zastoupení. Chce-li se akcionář nechat zastoupit na valné hromadě, musí zmocněnci udělit plnou moc, která musí být písemná a musí z ní vyplývat, zda byla udělena k zastupování na jedné nebo více valných hromadách. Nejvyšší soud ČR v rozhodnutí ze dne 25. června 2009, sp. zn. 29 Cdo 5297/2008 v otázce plné moci k zastupování na valné hromadě konstatoval: „*Plná moc k zastupování akcionáře na valné hromadě není plnou mocí k uskutečnění právního úkonu zmocnitele ve smyslu ustanovení § 31 odst. 1 ObčZ, nýbrž je speciální plnou mocí opravňující zmocněnce nejen k hlasování na valné hromadě, ale i k účasti na ní, vznášení dotazů a uplatňování dalších práv akcionáře.*“ Z toho plyne, že pro zastupování na valné hromadě nelze užít plnou moc k zastupování při právním úkonu podle ustanovení § 31 odst. 1 ObčZ. Obchodní zákoník neukládá povinnost předložit plnou moc společnosti nejdéle pět dní před konáním valné hromady, ani se nezmiňuje o tom, zda akcionáře může zastupovat i více zmocněnců, tak jak to činí Company Act. Stanovy mohou akcionářům umožnit účast na valné hromadě také prostřednictvím využití elektronických prostředků.

Valná hromada se koná nejméně jednou za rok ve lhůtě určené stanovami, nejpozději však do 6 měsíců od posledního dne účetního období. Za splnění zákonem stanovených podmínek mohou akcionáři požádat představenstvo o svolání mimořádné valné hromady.

Valnou hromadu svolá představenstvo. O svolání valné hromady se musí usnést kolektivní orgán, tedy představenstvo. Za určité situace svolání valné hromady některým

ze členů představenstva by mohlo založit vadu svolání.²⁴ Valnou hromadu je nezbytné řádně svolat, neboť je to jeden z předpokladů platnosti na ní přijatých usnesení.

Představenstvo je povinno uveřejnit pozvánku na valnou hromadu nebo oznámení o jejím svolání způsobem určeným zákonem a stanovami, toto se odvíjí od formy akcií, jež společnost vydala.

Účast akcionáře na valné hromadě společnosti je jedním z jeho práv. Akcionář má právo hlasovat na valné hromadě, právo požadovat a dostat na ní vysvětlení a uplatňovat návrhy a protinávrhy. Hlasovací právo akcionáře je tedy spojeno s akcií. Na rozdíl od Company Act, podle něhož na jednu akcii připadá jeden hlas, obchodní zákoník ponechává na stanovách, aby určily počet hlasů spojených s akcií. Obchodní zákoník zároveň toto oprávnění omezuje tím, že vyžaduje, aby na akcie se stejnou jmenovitou hodnotou připadal stejný počet hlasů. To lze považovat za nepřímý projev zákazu diskriminace akcionářů.

Akcionáři rozhodují na valné hromadě o záležitostech patřících do působnosti valné hromady. Valná hromada si nemůže vyhradit k rozhodování další záležitosti než ty, které jí svěřuje zákon nebo stanovy společnosti. Podle mého názoru za zásadní nevýhodu Company Act považuji to, že Company Act nemá přehledně vymezenou působnost valné hromady, jako tomu je v obchodním zákoníku. Tím vznikají pochybnosti, o čem všem by měla valná hromada rozhodovat.

Valná hromada je usnášeníschopná, pokud přítomní akcionáři mají akcie, jejichž jmenovitá hodnota přesahuje 30 % základního kapitálu společnosti, nevyžadují-li stanovy účast vyšší. Valná hromada rozhoduje většinou hlasů přítomných akcionářů, pokud zákon nevyžaduje většinu jinou. Stanovy mohou určit vyšší počet hlasů potřebných k přijetí usnesení. Obchodní zákoník nezná institut „nezávazného usnesení“, který zakotvuje Company Act, a nemá ani žádný podobný institut. Jak obchodní zákoník, tak Company Act vymezuje záležitosti, o nichž je nezbytné rozhodnout větší než pouhou nadpoloviční většinou hlasů.

Obchodní zákoník vymezuje případy, za nichž akcionář nemůže vykonávat hlasovací právo. Jde o případy, kdy (1) akcionář je v prodlení se splacením emisního kursu, (2) rozhoduje-li valná hromada o jeho nepeněžitém vkladu, (3) rozhoduje-li valná hromada o tom, zda jemu nebo osobě, s níž jedná ve shodě, má být prominuto splnění povinnosti, anebo zda má být odvolán z funkce člena orgánu společnosti pro porušení

²⁴ Čech, P. Svolání valné hromady. Právní rádce, 2008, č. 10, s. 4 - 14.

povinností při výkonu funkce a (4) v jiných případech stanovených zákonem. Company Act v této věci obsahuje mnohem stručnější formulaci, když stanoví, že akcionář nesmí vykonat své hlasovací právo a nemůže ani hlasovat za jiného, má-li na projednávané záležitosti osobní zájem. Toto považuji za velice striktní vyjádření zákazu výkonu hlasovacího práva. Je zde otázkou, jak je judikatorně řešen pojem „osobní zájem“ v taiwanském právním prostředí.

7.2.4 Představenstvo společnosti

Představenstvo společnosti je statutárním orgánem, který řídí společnost, jedná jejím jménem a rozhoduje o všech záležitostech, které nepatří do působnosti valné hromady ani dozorčí rady. Za představenstvo jedná navenek jménem společnosti každý člen představenstva. Představenstvo zabezpečuje obchodní vedení společnosti.

Company Act v rámci působnosti představenstva pouze stanoví, že představenstvo řídí společnost. Už jsem se této věci dotkla u valné hromady a i zde si toho nelze nevšimnout, Company Act se nevyznačuje dobrou úpravou kompetencí jednotlivých orgánů společnosti. Mnohdy vzniká otázka, do pravomoci jakého orgánu daná věc spadá. V této věci lze shledat, že obchodní zákoník se vyznačuje mnohem lepší právní úpravou, což je například vidět zde, kdy představenstvu stanoví zbytkovou působnost vedle toho, že stanoví, že představenstvo řídí činnost společnosti a zastupuje společnost navenek.

Představenstvo má nejméně tři členy, s výjimkou společnosti s jediným akcionářem. Členy představenstva volí a odvolává valná hromada, neurčí-li stanovy, že tak činí dozorčí rada. Funkční období nesmí přesáhnout pět let. V porovnání s právní úpravou v Company Act, Company Act neumožňuje volbu členů představenstva dohlížiteli a funkční období je kratší, tj. tříleté.

Pokud člen představenstva zemře, odstoupí z funkce, je odvolán nebo jinak skončí jeho funkční období, do tří měsíců musí být zvolen nový člen představenstva. Nebude-li představenstvo v této době schopno plnit své funkce, přiznává obchodní zákoník oprávnění soudu jmenovat chybějícího člena na návrh osoby, která osvědčí právní zájem na jmenování. Funkce člena představenstva zaniká volbou nového člena představenstva, nejpozději uplynutím tří měsíců od uplynutí jeho funkčního období. Obchodní zákoník neponechává člena představenstva poté, co mu uplynulo funkční období, ve funkci do doby

zvolení nového člena, jako tomu je u člena představenstva Company Limited by Shares, ale omezuje tuto dobu třemi měsíci.

Členové představenstva volí svého předsedu. Pouze předsedovi představenstva výslovně zákonem nepřísluší zastupování společnosti navenek, jako tomu je u Company Limited by Shares, pokud stanovy společnosti mu toto oprávnění neudělí.

Představenstvo rozhoduje většinou hlasů svých členů určenou stanovami, jinak většinou hlasů všech členů. Každý člen představenstva má jeden hlas.

Členové představenstva musí vykonávat svoji působnost s péčí řádného hospodáře. Členové představenstva, kteří při výkonu působnosti porušením právních povinností způsobili škodu společnosti, odpovídají za tuto škodu společně a nerozdílně.

7.2.5 Dozorčí rada společnosti

Dozorčí rada je kontrolním orgánem společnosti a dohlíží na výkon působnosti představenstva a uskutečňování podnikatelské činnosti. Členové dozorčí rady jsou oprávněni nahlížet do všech dokladů a záznamů týkajících se činnosti společnosti a kontrolují, zda účetní zápisy jsou řádně vedeny v souladu se skutečností a zda podnikatelská činnost společnosti se uskutečňuje v souladu s právními předpisy, stanovami a pokyny valné hromady.

Dozorčí rada musí být nejméně tříčlenná. Funkční období člena dozorčí rady nesmí přesáhnout 5 let. Člen dozorčí rady je volen valnou hromadou, popřípadě zaměstnanci společnosti, nesmí být členem představenstva, prokuristou nebo osobou oprávněnou jednat jménem společnosti.

Dozorčí rada rozhoduje na základě souhlasu většiny hlasů svých členů, neurčují-li stanovy vyšší počet.

Dozorčí rada akciové společnosti a institut dohlížitelů Company Limited by Shares se v zásadě od sebe neodlišují.

Tabulka č. 5:

Základní charakteristika Company Limited by Shares a akciové společnosti.

	Company Limited by Shares	Akciová společnost
Zakladatelé	2 FO nebo 1 PO či 1 vládní	2 FO nebo 1 PO

	orgán	
Způsob založení	Simultánní a sukcesivní	Simultánní a sukcesivní
Minimální výše základního kapitálu	Nestanovena	Simultánní zal. – 2 000 000 Kč; Sukcesivní zal. – 20 000 000 Kč.
Forma vkladu	Peněžitý, peněžitý úvěr, technické know-how, dobrého jména.	Peněžitý i nepeněžitý; sukcesivní založení – upisovatelé pouze peněžitý vklad.
Předmět činnosti	Podnikání	I jiný účel než podnikání.
Ručení/odpovědnost akcionáře za závazky společnosti	Odpovídá v částce rovnající se celkové hodnotě jím upsaných akcií.	Neručí.
Akcie – forma a podoba	registrovaný akciový certifikát, akciový certifikát na doručitele	Forma: na jméno a na majitele; podoba: listinný a zaknihovaný
Druhy akcií	I. akcie II. speciální akcie	I. kmenové akcie II. prioritní akcie
Převod akcie	Zakladatelská smlouva nemůže zakázat ani omezit.	Stanovy mohou omezit převoditelnost akcií na jméno.
Počet hlasů na akcii	1 akcie = 1 hlas	1 akcie = počet hlasů dle stanov
Řízení společnosti a zastupování společnosti navenek	Představenstvo	Představenstvo
Kontrola řízení společnosti	Dohlížitelé	Dozorčí rada
Zakladatelský dokument	Zakladatelská smlouva	Zakladatelská smlouva nebo zakladatelská listina
Povinnost a výše rezerv	Povinné vytvoření, 10% ze zisku	Povinně ze zisku, výše je nejméně 20 % z čistého zisku, ne však výše než 10 % z hodnoty základního kapitálu.

8. Četnost výskytu jednotlivých forem obchodních společností v praxi

8.1 Četnost výskytu jednotlivých forem obchodních společností v praxi

Ke konci prosince 2008 bylo na Taiwanu registrováno celkem 574 210 obchodních společností. Z toho nejčetnější zastoupení má Limited Company, tj. společnost, která má jednoho nebo více společníků a společníci odpovídají za závazky společnosti omezeně do výše svého vkladu. Početné zastoupení této formy obchodní společnosti v praxi svědčí o její oblíbenosti a domnívám se, že se dá i říci její příznivé právní úpravě pro výkon podnikatelské činnosti.

Druhé místo v četnosti výskytu obchodních společností v praxi zaujímá Company Limited by Shares, poté Unlimited Company a nejmenší počet zastoupení v praxi má Unlimited Company with Limited Liability Shareholders.

Tabulka č. 6:

Četnost výskytu jednotlivých forem obchodních společností na Taiwanu k 31. 12. 2008.

Obchodní společnosti	Počet	%
Celkem	574 210	100
Limited Company	422 363	73,6
Company Limited by Shares	151 816	26,4
Unlimited Company	21	0,003
Unlimited Company with Limited Liability Shareholders	10	0,001

Zdroj: The registration database of Commerce and Industry, Ministry Of Economic Affairs.

Dle statistických údajů publikovaných ve Statistické ročence České republiky 2009 je nejvyužívanější a tedy i nejoblíbenější formou obchodní společnosti pro podnikání společnost s ručením omezeným.²⁵ Z celkového počtu obchodních společností je zastoupena 90%. Společnost s ručením omezeným je následována akciovou společností a poté veřejnou obchodní společností. Počet komanditních společností ve Statistické ročence ČR 2009 není uveden.

²⁵ Statistická ročenka České republiky 2009 zveřejněná na webových stránkách Českého statistického úřadu. Český statistický úřad [online]. 2009 [cit. 2010-11-16]. Statistická ročenka České republiky 2009. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/p/0001-09>>.

Tabulka č. 7:

Četnost výskytu jednotlivých forem obchodních společností v ČR k 31. 12. 2008.

Obchodní společnosti	Počet	%
Celkem	311 309	100
Společnost s ručením omezeným	280 395	90
Akciová společnost	22 700	7,3
Veřejná obchodní společnost	7 474	2,4
Komanditní společnost	Neuvedeno	0

Zdroj: Statistická ročenka České republiky 2009.

Limited Company a společnost s ručením omezeným jsou v daných státech nejpočetněji využívanou formou obchodní společnosti. Obě tyto formy, jak již jsem v této práci rozebrala, jsou si právní úpravou nejbližší. Společnost s ručením omezeným v ČR tvoří 90% a Limited Company 73,6% z celkového počtu obchodních společností.

Akciová společnost a Company Limited by Shares, opět dvě formy obchodních společností, které jsou si právní úpravou nejbližší, se vyskytují na druhém místě z celkového počtu obchodních společností v obou zemích.

Z pohledu rozdělení společností na osobní a kapitálové se na prvních místech v obou zemích objevují kapitálové společnosti. Osobní obchodní společnosti zauímají až poslední místa. Lze usuzovat, že lidé (společníci) upřednostňují takovou formu podnikání, při níž je jejich odpovědnost (Taiwan) / ručení (ČR) za závazky společnosti omezeno.

8.2 Podnikání fyzických osob a podnikání obchodních společností

Soukromé organizace v celkovém počtu, tzn. obchodní společnosti, podnikající fyzické osoby a další (družstva v ČR, jiné soukromé organizace na Taiwanu), které byly registrovány ke konci roku 2006, v České republice více jak dvojnásobně převažovaly nad celkovým počtem soukromých organizací na Taiwanu.²⁶ Je nutné si uvědomit, že ke konci roku 2006 Česká republika měla 10 287 189 obyvatel, zatímco Taiwan 22 876 527 obyvatel, tedy dvakrát vyšší počet.²⁷

²⁶ Protože se mi nepodařilo získat aktuálnější údaje o struktuře ekonomických subjektů na Taiwanu než pro rok 2006, vycházím při srovnání ze statistických údajů roku 2006.

²⁷ Český statistický úřad [online]. 2008 [cit. 2010-11-16]. Statistická ročenka České republiky 2007. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/publ/0001-07-2007>>. Directorate-General

Jak pro Českou republiku, tak i pro Taiwan ze statistických údajů pro rok 2006 vyplývá převaha podnikání fyzických osob nad podnikáním prostřednictvím obchodních společností. V případě Taiwanu podnikající fyzické osoby zhruba 1.7 krát převažují nad obchodními společnostmi. V České republice je tento rozdíl markantnější, je to 7.1 krát.

Tabulka č. 8:

Přehled organizačních jednotek k 31. 12. 2006.

	Celkem	Podnikání FO	Obchodní společnosti	Ostatní
Česká republika	2 429 813	1 929 460	270 884	14 391
Taiwan	1 149 440	714 432	427 885	7 123

Zdroj: Statistická ročenka České republiky 2007 a Statistical Yearbook of the Republic of China 2008.

Z uvedených údajů lze konstatovat, že vzhledem k celkovému počtu obyvatel v České republice více osob podniká, zatímco na Taiwanu je velká část obyvatelstva zaměstnána. V porovnání forem podnikání v České republice a na Taiwanu převažuje v České republice několikanásobně forma podnikání na základě živnostenského a jiného oprávnění nad podnikáním prostřednictvím obchodních společností, zatímco na Taiwanu je to zhruba polovina.

of Budget, Accounting and Statistics, Executive Yuan, R.O.C. (Taiwan) [online]. 2009 [cit. 2010-11-16]. Statistical Yearbook of the Republic of China 2008. Dostupné z WWW: <http://eng.dgbas.gov.tw/lp.asp?CtNode=2351&CtUnit=1072&BaseDSD=36&xq_xCat=02>.

9. Závěr

Obchodní společnost je organizačně a právně samostatný subjekt, který slouží k provozování podnikatelské činnosti.

Podnikání prostřednictvím obchodních společností, které jsou právními osobami, lze považovat za jeden ze způsobů, kterým lze omezit podnikatelská rizika z podnikání vyplývající. Obchodní společnosti umožňují spojení kapitálu a podnikatelských schopností více osob.

Český právní řád zná šest forem obchodních společností. Čtyři z nich jsou vytvořeny českým zákonodárcem a zbylé dvě formy přinesly do českého právního řádu evropské právní předpisy. V této práci jsem se věnovala obchodním společnostem vytvořeným českým zákonodárcem, tedy veřejné obchodní společnosti, komanditní společnosti, společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti. Taiwanský zákonodárce zakotvil do Company Act celkem čtyři formy obchodních společností a to Unlimited Company, Limited Company, Unlimited Company with Limited Liability Shareholders a Company Limited by Shares. Z provedené komparace těchto obchodních společností vyplývá, že obchodní společnosti českého práva a obchodní společnosti taiwanského práva se v zásadě svojí charakteristikou podobají.

Podle statistických údajů nejčteněji využívanou formou obchodní společnosti v praxi je v České republice společnost s ručením omezeným a Limited Company na Taiwanu. Obě tyto formy obchodních společností mají k sobě právní úpravou nejbližší. Z celkového počtu obchodních společností je společnost s ručením omezených zastoupena 90% a Limited Company 73,6%. Domnívám se, že lidé (společníci) upřednostňují tyto formy obchodních společností zejména díky snížení rizika negativních dopadů z podnikání vyplývajících, neboť tyto obchodní společnosti se vyznačují omezeným ručením v případě společnosti s ručením omezeným a v případě Limited Company omezenou odpovědností za závazky společnosti.

Ze srovnání podnikání fyzických osob a podnikání prostřednictvím obchodních společností vyplývá, že obyvatelé České republiky více upřednostňují podnikání prostřednictvím živnostenského či jiného oprávnění než prostřednictvím obchodních společností, zatímco u obyvatel Taiwanu rozdíl mezi těmito druhy podnikání není tak výrazný. Vzhledem k celkovému počtu obyvatel v České republice více osob podniká, zatímco na Taiwanu je velká část obyvatelstva zaměstnána.

Rozdíly mezi formami obchodních společností v České republice a na Taiwanu vycházejí z celkového pojetí obchodních společností v daném právním řádu. Těmto rozdílům se budu věnovat v tomto závěrečném pojednání.

České obchodní společnosti jsou upraveny obchodním zákoníkem, který kromě obchodních společností upravuje postavení podnikatelů, obchodní závazkové vztahy a jiné vztahy s podnikáním související. Český právní řád nemá právní předpis, který se zabývá pouze obchodními společnostmi a souvisejícími otázkami, jako tomu je na Taiwanu. Taiwanský zákonodárce přijal již v roce 1929 Company Act, který se zabývá pouze právní úpravou obchodních společností. V současné době v České republice existují reformní snahy o přijetí ucelené kodifikace soukromoprávních vztahů v novém občanském zákoníku. S touto snahou je také spjat záměr přijmout zákon, který se bude věnovat pouze právní úpravě obchodních společností. Návrh zákona o obchodních korporacích již existuje ve vládním znění a je otázkou, zda a případně v jaké konkrétní podobě vstoupí tento návrh v platnost a účinnost.

Company Act velmi často u jednotlivých ustanovení, která zakládají povinnost konkrétní osobě (například společníkovi, jednateli, zakladateli a dalším), stanoví i výši pokuty za nedodržení dané povinnosti. Tyto pokuty za porušení příslušného zákonného ustanovení v obchodním zákoníku nenajdeme. Není pochyb o tom, že takto předem vymezené postihy za případné porušení zákona podpůrně a psychicky působí na ty osoby, které by se daného porušení mohly dopustit, a zároveň se domnívám, že tato ustanovení prokazatelně snižují případy porušení zákona (nezákonného postupu). Je však otázkou, zda takovouto úpravu potřebujeme v obchodním zákoníku. Osobně jsem toho názoru, že to není nutné. Obchodní zákoník při porušení právních povinností zakládá odpovědnost za škodu s povinností uhradit skutečnou škodu a ušlý zisk a dále obchodní zákoník přiznává pravomoc soudu zrušit společnost nebo prohlásit společnost za neplatnou. Tyto právní důsledky za porušení zákonných ustanovení jsou podle mého názoru dostatečnou hrozbou pro případné porušitele. Nelze ale popřít, že předem stanovené pokuty za porušení povinností mají větší preventivní účinek.

V evropském kontinentálním právním prostředí se prosadila idea základního kapitálu. Jednou z funkcí základního kapitálu je jeho garanční funkce vůči věřitelům. S výjimkou veřejné obchodní společnosti obchodní zákoník požaduje tvorbu základního kapitálu, u jednotlivých forem obchodních společností stanoví i jeho minimální výši. Po

praktické stránce se ukázalo, že garanční funkce základního kapitálu není zárukou toho, že daná společnost má prostředky ve výši zapsaného základního kapitálu v obchodním rejstříku k úhradě závazků vůči svým věřitelům. Základní kapitál je pouhou účetní hodnotou, peněžitým vyjádřením vkladů všech společníků vložených do společnosti. Jelikož společnost de facto majetek ve výši základního kapitálu ve skutečnosti mít nemusí, je pro věřitele rozhodující čistý obchodní majetek nežli zapsaný základní kapitál.

Na rozdíl od obchodního zákoníku, který obsahuje jednak obecná ustanovení o základním kapitálu a jednak konkrétní ustanovení o základním kapitálu u jednotlivých obchodních společností, Company Act žádnou takovouto srovnatelnou úpravu nemá. Ba naopak, lze říci, že Company Act žádné ustanovení o základním kapitálu neobsahuje. Minimální zmínky o základním kapitálu jsou v rámci ustanovení o povinných náležitostech zakladatelských smluv jednotlivých forem obchodních společností. Z toho vyplývá, že Company Act neklade na zakladatele povinnost vytvářet základní kapitál v určité minimální výši. Z pohledu věřitele nelze říci, že by tím byl poškozen, resp. jeho ochrana snížena. K ochraně věřitele Company Act stanoví zákaz rozdělení zisku mezi společníky společnosti, jestliže společnost vykazuje neuhrazené závazky (dluhy), zakládá odpovědnost společníků za závazky společnosti (k tomu blíže dále) a také opravňuje příslušný orgán, aby zapsaný základní kapitál kdykoliv prověřil, zda skutečně existuje.

Domnívám se, že český zákonodárce a potažmo evropský zákonodárce, by měl přehodnotit pohled na základní kapitál, snížit minimální výši základního kapitálu, čímž dojde i ke snížení jednoho z požadavků na zakladatele společnosti a zároveň ke zvýšení konkurenceschopnosti právní úpravy obchodních společností v rámci evropského právního prostředí. Podle mého názoru pravidla týkající se přerozdělování lze považovat za inspirační zdroj, který poskytne potřebnou ochranu věřitelům společnosti.

Další zajímavostí, která stojí za pozornost, je otázka vkladu do společnosti. Velký nedostatek Company Act spatřuji v úpravě vkladů společníků do společnosti. V řadě případů není zcela jasné, zda má společník vkladovou povinnost či nikoli. Nejprve bych měla říci, že Company Act nemá obecné ustanovení o vkladech jako obchodní zákoník. U Limited Company, Company Limited by Shares a u společníka s omezenou odpovědností Unlimited Company with Limited Liability Shareholders vyplývá, že společník musí vložit vklad do společnosti, neboť od výše jeho vkladu se odvíjí jeho odpovědnost za závazky společnosti. Vkladová povinnost společníků Unlimited Company a neomezeně

odpovědného společníka Unlimited Company with Limited Liability Shareholders není již tak jasná.

Obchodní zákoník v obecném ustanovení o vkladu společníka vymezuje, co rozumí pod pojmem peněžitý a nepeněžitý vklad, dále jaké předpoklady musí nepeněžitý vklad splňovat a výslovně zakazuje vklady spočívající v závazcích týkajících se provedení prací nebo provedení služeb. Company Act neobsahuje konkrétní pojednání o vkladech, pouze v rámci jednotlivých obchodních společností stanoví, že společník může vložit vklad ve formě dobrého jména, provedení prací, apod. Z jazykového a systematického výkladu příslušných ustanovení týkajících se vkladů se domnívám, že společník jakékoliv formy obchodní společnosti může vložit vklad v peněžité formě, v jiné než peněžité formě pouze tehdy a ve stanovené podobě přípouští-li mu to právní úprava.

Právní úpravu vkladů v Company Act, respektive její „neúpravu“ považuji za deficit zákona.

Podstatným rozdílem v právních úpravách obchodních společností je odpovědnost/ručení společníků za závazky společnosti. Company Act zakládá pro společníky všech forem obchodních společností odpovědnost za závazky společnosti, zatímco obchodní zákoník ukládá ručební povinnost společníkům za závazky společnosti (s výjimkou akciové společnosti). Pro věřitele je příznivější taiwanská právní úprava. Domnívám se, že právní úpravou Company Act stanovená odpovědnost společníků za závazky společnosti úzce souvisí s potlačením významu základního kapitálu jakožto „garanta“ pro věřitele. Garanční funkce základního kapitálu je nepotřebná, neboť ji plní právě odpovědnost společníků. Autorka Pelikánová odůvodňuje odpovědnost společníků za závazky společnosti takto: „*Především v osobních obchodních společnostech vzniká nejčastěji neomezená a solidární odpovědnost společníků za závazky společnosti. Důvod je spatřován v pozdním, postupném a v některých zemích neúplném oddělení právní osobnosti společnosti od osobnosti společníků. Původní societa bez právní subjektivity ani nemohla být řešena jinak, než že účastníci nesou odpovědnost za závazky, které byly založeny ve prospěch společnosti. Společnost jako nesubjekt totiž zavázána být nemohla.*“²⁸

Domnívám se, že taiwanský právní řád, resp. Company Act vytváří z hlediska právních forem obchodních společností příznivé právní prostředí pro společníky a budoucí

²⁸ PELIKÁNOVÁ, Irena. Ručení, závazek a odpovědnost v české právní terminologii. *Srovnávací právo* [online]. 2008, [cit. 2010-11-27]. Dostupný z WWW: <<http://www.srovnacipravo.cz/texty/prevod.htm>>.

zakladatele společností a to zejména tím, že nestanoví požadavky na minimální základní kapitál a vklad do společnosti.

Z hlediska evropské konkurenceschopnosti by se obchodní zákoník, respektive český zákonodárce měl zaměřit na úpravu základního kapitálu a tím i na vklady společníků do společnosti a ponechat výši základního kapitálu na svobodném uvážení zakladatelů. Český zákonodárce by měl snížit hodnotu minimálního základního kapitálu, avšak společně s přijetím opatření chránících věřitele společnosti, například povolit přerozdělování zisku společnosti jen tehdy, bude-li mít společnost uhrazené veškeré své splatné závazky a splněnou povinnost doplnění rezervního fondu.

Taiwanský zákonodárce by měl zejména lépe vyřešit právní úpravu vkladů do společnosti. Konkrétně mám na mysli obecnou úpravu o vkladech do společnosti, kterou Company Act postrádá a která přináší určité nejasnosti pro možné investory do společnosti (nové společníky). Company Act v porovnání s obchodním zákoníkem zaostává z pohledu formálního, zejména si toho lze všimnout u právní úpravy kapitálových společností (tj. Limited Company a Company Limited by Shares). Přínosem by byla lepší struktura orgánů kapitálových forem obchodních společností a také konkrétnější vymezení působnosti jednotlivých orgánů společnosti za použití tzv. zbytkové pravomoci, neboť ne vždy je zcela jasné, kterému orgánu daná působnost přísluší.

Cílem této diplomové práce bylo poskytnout přehled o podnikání prostřednictvím obchodních společností, respektive charakterizovat a vzájemně porovnat právní formy obchodních společností na Taiwanu a v České republice a snažit se uvést, který právní řád poskytuje lepší podmínky pro podnikání z hlediska právních forem obchodních společností. Stanoveného cíle jsem dosáhla, ze vzájemného porovnání forem obchodních společností vyšly najevo rozdíly, které vycházejí z právního pojetí obchodních společností daného státu. Z tohoto důvodu nelze jednoznačně označit, který stát poskytuje lepší právní podmínky pro podnikání formou obchodních společností.

Dále jsem se snažila také vyjádřit a zaujmout vlastní názor na danou věc a navrhnout možné právní úpravy *de lege ferenda*. V průběhu celé práce jsem zaujímala na danou věc vlastní názor a v závěru práce jsem navrhla možnou budoucí právní úpravu, která by měla být směřována do oblasti základního kapitálu, vkladu společníků a s tím související ochranu věřitelů.

10. Seznam použitých zdrojů

Knižní publikace

- BARTOŠÍKOVÁ, Miroslava, a kol. *Základy obchodního práva*. 2. přeprac. A doplněné vydání. PRAHA: Prospektrum, 1998. 410 s. ISBN: 80-7175-066-2.
- BOGUSZAK, Jiří, ČAPEK, Jiří, GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 2. přeprac. vydání. Praha: ASPI Publishing, 2004. 348 s. ISBN 80-7357-030-0.
- DĚDIČ, Jan, a kol. *Obchodní zákoník. Komentář*. Díl II. 1. vydání. Praha: Polygon, 2002. 896 s. ISBN 80-7273-071-1.
- ELIÁŠ, Karel, BARTOŠÍKOVÁ, Miroslava, POKORNÁ, Jarmila, a kol. *Kurs obchodního práva. Právnícké osoby jako podnikatelé*. 5. vydání. Praha: C.H.Beck, 2005. 653 s. ISBN: 80-7179-391-4.
- FALDYNA, František, POKORNÁ, Jarmila, TOMSA, Miloš, a kol. *Obchodní právo*. Praha: ASPI, a.s., 2005. 1345 s. ISBN 80-86395-90-1.
- PELIKÁNOVÁ, Irena, a kol. *Obchodní právo*. I. díl. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010. 576 s. ISBN: 978-80-7357-525-0.
- PELIKÁNOVÁ, Irena, ČERNÁ, Stanislava, a kol. *Obchodní právo. Společnosti obchodního práva a družstva*. II. díl. 1. vydání. Praha: ASPI, a.s., 2006. 548 s. ISBN 80-7357-149-8.
- ŠTENGLOVÁ, Ivana, PLÍVA, Stanislav, TOMSA Miloš, a kolektiv. *Obchodní zákoník. Komentář*. 12. vydání. Praha: C.H.Beck, 2009. 1397 s. ISBN 978-80-7400-055-3.
- ŠVARC, Zdeněk, a kol. *Základy obchodního práva*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. 432 s. ISBN: 978-80-7380-144-1.

Články

- ČECH, Petr. *Svolání valné hromady*. Právní rádce, 2008, č. 10, s. 4 - 14.
- ČERNÁ, Stanislava. *Přehodnotí Evropa přístup k základnímu kapitálu?* Právní rozhledy, 2005, č. 22, s. 816 - 823.
- PELIKÁNOVÁ, Irena. *Ručení, závazek a odpovědnost v české právní terminologii*. Srovnávací právo [online]. 2008, [cit. 2010-10-27]. Dostupný z WWW: <<http://www.srovnovacipravo.cz/texty/prevod.htm>>.

Judikatura

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 6. 2009, sp. zn. 29 Cdo 5297/2008.

Internetové zdroje

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online]. 2009 [cit. 2010-11-16]. *Statistická ročenka České republiky 2009*. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/p/0001-09>>.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online]. 2008 [cit. 2010-11-16]. *Statistická ročenka České republiky 2007*. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/publ/0001-07-2007>>.

DIRECTORATE-GENERAL OF BUDGET, ACCOUNTING AND STATISTICS, EXECUTIVE YUAN, R.O.C. (TAIWAN) [online]. 2009 [cit. 2010-11-16]. *Statistical Yearbook of the Republic of China 2008*. Dostupné z WWW: <http://eng.dgbas.gov.tw/lp.asp?CtNode=2351&CtUnit=1072&BaseDSD=36&xq_xCat=02>.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA k ustanovení § 105 až 112 ObchZ převzatá z právního informačního systému LexGalaxy.

LAW & REGULATIONS DATABASE OF THE REPUBLIC OF CHINA [online]. c2010 [cit. 2010-10-31]. *Company Act*. Dostupné z WWW: <<http://law.moj.gov.tw/Eng/LawClass/LawAll.aspx?PCode=J0080001#>>.

LAW & REGULATIONS DATABASE OF THE REPUBLIC OF CHINA [online]. c2010 [cit. 2010-10-31]. *Civil Code*. Dostupné z WWW: <<http://law.moj.gov.tw/eng/LawClass/LawAll.aspx?PCode=B0000001>>.

OBČANSKÝ ZÁKONÍK [online]. c2010 [cit. 2010-10-31]. *Nový občanský zákoník*. Dostupné z WWW: <<http://obcanskyzakonik.justice.cz/cz/uvodni-stranka.html>>.

Právní předpisy

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 360/2004 Sb., o Evropském hospodářském zájmovém sdružení, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 627/2004 Sb., o evropské společnosti, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 519/1992 Sb., o cenných papírech, ve znění pozdějších předpisů

Company Act, přijatý 26. prosince 1929, v platném znění

Civil Code, přijatý 23. května 1929, v platném znění

nařízení Rady (EHS) č. 2137/1985, o zřízení Evropského hospodářského zájmového
sdružení (EHZS)

nařízení Rady (ES) č. 2157/2001, o statutu evropské společnosti (SE)

Seznam zkratk

CA	Company Act, přijatý 26. prosince 1929
CC	Civil Code, přijatý 23. května 1929
ObčZ	zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník
ObchZ	zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

a.s.	akciová společnost
k.s.	komanditní společnost
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
v.o.s.	veřejná obchodní společnost
NT\$	taiwanský nový dolar
R.O.C.	The Republic of China

Seznam tabulek

- Tabulka č. 1 Srovnání charakteristických znaků osobní a kapitálové obchodní společnosti.
- Tabulka č. 2 Základní charakteristika Unlimited Company a veřejné obchodní společnosti.
- Tabulka č. 3 Základní charakteristika Limited Company a společnosti s ručením omezeným.
- Tabulka č. 4 Základní charakteristika Unlimited Company with Limited Liability Shareholders a komanditní společnosti.
- Tabulka č. 5 Základní charakteristika Company Limited by Shares a akciové společnosti.
- Tabulka č. 6 Četnost výskytu jednotlivých forem obchodních společností na Taiwanu k 31. 12. 2008.
- Tabulka č. 7 Četnost výskytu jednotlivých forem obchodních společností v ČR k 31. 12. 2008.
- Tabulka č. 8 Přehled organizačních jednotek k 31. 12. 2006.